

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİMDALI
YENİÇAĞ TARİHİ BİLİMDALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

1831 TARİHLİ LARENDE (KARAMAN) NÜFUS
DEFTERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazırlayan
Şeyda TAŞDEMİR

Danışman
Prof. Dr. Alaattin AKÖZ

Konya 2019

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Bilimsel Etik Sayfası

Öğrencinin

Adı Soyadı Şeyda TAŞDEMİR

Numarası 104202032006

Ana Bilim / Bilim Dalı Tarih / Yeniçağ

Programı Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐

Tezin Adı 1831 Tarihli Larende (Karaman) Nüfus Defterinin Değerlendirilmesi

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası
(İmza)

Şeyda Taşdemir

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Yüksek Lisans Tezi Kabul Formu

Adı Soyadı	Şeyda TAŞDEMİR		
Numarası	104202032006		
Ana Bilim / Bilim Dalı	Tarih /Yeniçağ		
Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora	☐
Tez Danışmanı	Prof. Dr. Alaattin AKÖZ		
Tezin Adı	1831 Tarihli Larende (Karaman) Nüfus Defterinin Değerlendirilmesi		

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan **1831 Tarihli Larende (Karaman) Nüfus Defterinin Değerlendirilmesi** başlıklı bu çalışma 01/07/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı

Danışman ve Üyeler

İmza

Prof. Dr. Alaattin AKÖZ

Prof. Dr. Doğan YÖRÜK
S.Ü. Edebiyat Fakültesi
Tarih Bölümü

Doç. Dr. İsmail KURUM

T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin

Adı Soyadı

Şeyda TAŞDEMİR

Numarası

104202032006

Ana Bilim / Bilim
Dalı

Tarih Anabilimdalı Yeniçağ Tarihi Bilimdalı

Programı

Tezli Yüksek Lisans

Doktora

Tezin Adı

1831 Tarihli Larende (Karaman) Nüfus Defterinin
Değerlendirilmesi

ÖZET

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan 1831, tarihli Karaman nüfus defteri esas alınarak hazırlanan bu çalışmada genel nüfus hakkında daha sağlıklı veriler elde edebilmek adına 1841 tarihli Gayrimüslim nüfus defteri de ele alınmıştır.

Nüfus verileri ışığında karamana bağlı yerleşim birimleri tespit edilerek nüfusun kentsel ve kırsal dağılımı irdelenerek fiziki özellikleri, yaş ortalaması, aile yapısı ,mesleki durumları ve askeri potansiyeli değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Karaman, 1831, 1841, Nüfus, Müslim, Gayrimüslim, Nüfus özellikleri

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin

Adı Soyadı	Şeyda TAŞDEMİR
Numarası	104202032006
Ana Bilim / Bilim Dalı	Tarih Anabilimdalı Yeniçağ Tarihi Bilimdalı
Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
Tezin Adı	The Evaluation of 1831 Population Register Of Larende (Karaman)

ABSTRACT

This study was prepared based on the data received from the 1831 Karaman population registers in the Prime Ministry Ottoman Archives. To get a proper understanding about the general population, 1840 Non-Muslim population register was also used.

In the light of the population data, this study identifies the residential areas connected to Karaman and analyzes the urban and rural distribution of the population. Thus, it evaluates the physical characteristics, age average, family structure, professional status and the military potential of the population.

Key Words: Karaman 1831, 1841, Population, Muslim, Non-Muslim, Population Characteristics

ÖNSÖZ

Bütün toplumlarda olduğu gibi Türk toplumunda da tarihini ve aile geçmişini öğrenme merakı ve çabası vardır. Ancak Türk toplumunun yerleşik hayata geç başlaması ve devlet işleri dışında yazının çok kullanılmaması ve doğal olarak soy kütüğü oluşturacak bir alt yapının ve kültürün olmaması bunlara bağlı olarak kaynaklardaki sınırlılık ve yetersizlikler ve kaynaklara ulaşmanın zorluğu gibi nedenler insanların geçmişlerine ait bilgilere ulaşmasında engeldirler. Tahrir ve nüfus defterleri ise hacimli bilgilerle geçmiş aydınlatacak önemli malzemelerdir.

Osmanlı Devleti'nde kuruluş devrinden itibaren XVI. yüzyılın sonuna kadar belli dönemlerde ve aralıklarda nüfus ve arazi tahrirleri yapılmıştır. Ancak bu sayımlarda sadece vergi mükellefi erkek nüfus hedef alınmıştır. Modern manada ilk nüfus sayımı ise 1830-1831 yıllarında imparatorluk çapında gerçekleştirilmiştir. Bu bakımdan hiç şüphe yok ki nüfus defterleri nüfusun sosyal, kültürel, iktisadi ve askeri yönünün anlaşılması açısından önemli bilgiler ihtiva etmektedir. Anadolu şehirlerinin tarihine ışık tutan önemli veriler sunmaktadır.

Bu bağlamda yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışma giriş bölümü ile beraber beş bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında çalışmanın amaç, kapsam ve metodu belirtilerek Osmanlı Devleti'nde nüfus kavramı irdelenmiş, Osmanlı Devleti döneminde Karaman'ın tarihi gelişimi, üzerinde durularak son olarak ele alınan nüfus defterleri tasnifi hakkında kısa bilgi verilmiştir.

Birinci bölümde Karaman kazasına bağlı kentsel ve kırsal yerleşim birimleri ve bu birimlerde yaşayan Müslüman ve Gayrimüslim nüfusun özellikleri incelenmiştir. İkinci bölümde nüfusun fiziksel özellikleri, yaş grupları dağılımı ve engel durumlarına değinilmiştir. Üçüncü bölümde kaza genelinde Aile yapısı üzerinde durulmuş, ve hanelerde yaşayan bireylerle ikinci evlilikler irdelenerek şahısların isim lakap ve ünvanlarına değinilmiştir. Dördüncü bölümde ise nüfusun mesleki yapısı ele alınmış ve askeri birimlerde görev alanlar belirtilmiştir. Sonuç kısmında ise kısa bir değerlendirme yapılmış ve ekler bölümünde ikinci evliliklere dair ayrıntılı tablolara yer verilmiştir.

Çalışma sürecinde her daim bilgi ve tecrübesi ile desteğini esirgemeyen danışman hocam sayın Alaattin AKÖZ'e sabır ve anlayışla fedakarlık gösteren değerli eşim Deniz Taşdemir'e ve süreç boyunca yanımda olan sevgili arkadaşım Nesibe Ergin'e teşekkürü borç bilirim.

Konya 2019

Şeyda TAŞDEMİR

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	i
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU	ii
ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLO LİSTESİ	vi
GRAFİK LİSTESİ	vii
KISALTMALAR	viii
GİRİŞ	1
1. Tezin Amacı Kapsamı Metodu	1
2. Osmanlıda Nüfus Kavramı	1
3. Osmanlı Döneminde Karaman.....	5
4. Karaman Nüfus Defterleri Tasnifi	6

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAMAN KAZASININ NÜFUSU

1. Kentsel Nüfus	8
1.1. Karaman Kazası Mahalle Nüfusu	9
1.2. Gayrimüslimlerin Nüfusu	10
2. Kırsal Nüfus.....	12
2.1. Kazaya Bağlı Köylerin Nüfusu	12
2.2. Kazaya Bağlı Çiftliklerin Nüfusu	14

İKİNCİ BÖLÜM

2. NÜFUSUN FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ VE YAŞ GRUBU DAĞILIMI

1. Sakal Ve Bıyık Özelliği	17
2. Yaş Grubu Dağılımı.....	20
3. Engel Durumu.....	22

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BÖLGE HALKININ AİLE YAPISI

1. Geniş Aile ve Çekirdek Aile	24
1.1 Hanelerde Görülen İkinci Evlilikler	26
1.2 Hanede Yaşayan Diğer Akrabalar	27
1.3 Gayrimüslimlerin Aile Yapısı.....	29
2. İsim, Lakap Ve Ünvanlar	30
2.1 Şahıs İsimleri	30
2.2 Gayrimüslimlerin İsimleri.....	32
2.3 Lakap Ve Ünvanlar	34

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. MESLEKİ YAPI VE ASKERİ BİRİMLERDE GÖREV ALANLAR

1. Meslekler	37
2. Askeri Birimlerde Görev Alanlar	40

SONUÇ.....	42
-------------------	-----------

KAYNAKÇA	44
-----------------------	-----------

EKLER.....	48
-------------------	-----------

Ek-1: 1831 Yılında Kazada Görülen İkinci Evlilik Örnekleri.....	48
--	-----------

5. Tablo 10 : Mahalleler	48
6. Tablo 11 : Köyler	53
7. Tablo 12 : Çiflikler.....	59

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Karaman Kazası Mahalle Nüfusu.....	9
Tablo 2 : Gayrimüslimlerin Nüfusu.....	11
Tablo 3 : Karaman Kazasına Bağlı Köylerin Nüfusu	13
Tablo 4 : Karaman Kazasına Bağlı Çiftliklerin Nüfusu	15
Tablo 5 : Hanelerde Görülen Akrabalar	28
Tablo 6 : 1831 Yılı Kaza Genelinde Kullanılan İsimler	31
Tablo 7 : Gayrimüslimlerin İsimleri	33
Tablo 8 : 1831 Statü Bildiren Ünvanlar	35
Tablo 9 : Meslek 1831 Yılı Meslek Grupları.....	38
Tablo 10 : Mahalleler.....	48
Tablo 11 : Köyler.....	53
Tablo 12 : Çiftlikler	59

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1 : 1831 Karaman Kazası Müslimlerin Eşkali.....	17
Grafik 2 : Gayrimüslimlerin Sakal Ve Bıyık Özelliği	18
Grafik 3 : 1831 Yılı Müslümanların Yaş Grubu Dağılımı.....	20
Grafik 4 : Gayrimüslimlerin Yaş Grubu Dağılımı.....	21
Grafik 5 : Nüfusun Engel Durumu	22
Grafik 6 : Geniş Aile Ve Çekirdek Aile	25
Grafik 7 : Hanede Tek Yaşayan Bireyler.....	26
Grafik 8 : Gayrimüslimlerde Geniş Ve Çekirdek Aile	29

KISALTMALAR

BOA	Başbakanlık Osmanlı Arşivi
bkz.	Bakınız
C.	Cilt
ÇEV.	Çeviren
DİA	Diyanet İslam Ansiklopedisi
H.	Hicri
M.	Miladi
NFS.d.	Nüfus Defteri
S.	Sayı
s.	Sayfa
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TTK	Türk Tarih Kurumu
YAY.	Yayın

GİRİŞ

1. Tezin Amacı Kapsamı Metodu

Çalışmanın amacı ilkçağlardan bu yana pek çok medeniyete ev sahipliği yapan Karaman (Larende) kazasının XVIII. yüzyılın ilk yarısında yapılan nüfus sayımlarından yola çıkarak bölgenin nüfus yapısı, bölge halkının fiziksel özellikleri, mesleki ve aile yapısı, asker potansiyeli gibi verileri ortaya koyarak kazanın sosyal ve ekonomik yapısı hakkında değerlendirme yaparak bir çıkarımda bulunmaktır.

Çalışmamız elimizde mevcut olan 1831 tarihli Karaman kazası Müslüman nüfus ve 1841 tarihli Gayrimüslim nüfus defterlerini ihtiva etmesi hasebiyle bahsi geçen dönemleri kapsamaktadır.

İlgili nüfus defterleri transkript edilerek, Kazada bulunan yerleşim birimlerine göre haneler esas alınarak nüfus sayımı yapılmış, kişilerin fiziksel özelliği olarak niteleyebileceğimiz sakal-bıyık bilgileri, yaş gurupları, engel durumları, Kişilerin kullandıkları aile isimleri, lakapları, ünvanları, aileyi oluşturan fertler ve aile unsurunun temelini teşkil eden evlilik örnekleri, icra ettikleri meslekler ve kazada askere alınan bireylerin, sayımları yapılarak kendi kategorilerinde exele aktarılmış elde edilen veriler tablo ve grafiklerle desteklenerek değerlendirilmeye çalışılmıştır.

2. Osmanlıda Nüfus Kavramı

Osmanlı devletinde fethedilmesi tasarlanan topraklara ilişkin hükümdarın ve bürokrasinin birinci sorusu, söz konusu bölgeden ne kadar gelir elde edebileceğiydi; ve fetihlerden sonra yapılan ilk iş mümkün bütün gelir kaynaklarının araştırılıp deftere kaydedilmesi oluyordu¹.Yeni fetih edilen yerlerin arazisini tescil ettirmek toprağın mülkiyet ve tasarruf sistemini tayin ederek vergi miktarını belirlemek ve vergiyi ödemekle yükümlü kişileri tespit etmek amacıyla tutulan kayıtlara tahrir adı verildi².Kuruluş devrinden başlayarak fethedilen yerlerin sayımı yapılmış ve değişiklikleri tespit etmek üzere de tahrirler otuz yılda bir yenilenmiştir³. Ayrıca

¹ Halil İnalcık, "Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik Ve Sosyal Tarihi", Eren Yay. İstanbul, 2000, s.175.

² Mithat Sertoğlu, "Osmanlı Tarih Lügati", Enderun Kitapevi, İstanbul 1986, s.540.

³ Mübahat S. Kütükoğlu 'Menteşe Sancağı 1830 (Nüfus ve Toplum Yapısı)', T.T.K Yay. , Ankara , 2010, s.2.

farklı durumlarda tahrirlerin yenilenmesine müracaat edilmiş yeni bir padişahın tahta geçmesi, ıslahat girişimleri, fethedilen bölgenin hukuki bakımdan tespit edilmesi ve bölgenin genel envanterini çıkarmak amacıyla⁴ yapıldığı gibi taşradan yapılan şikayet ve “arz” lar göz önünde bulundurularak da gerçekleştirilebilirdi⁵. Bir bölgenin tahririne karar verildiği zaman tahrir işlemi yürütecek il yazıcısı muharrir adı verilen eminler tayin edilirdi⁶. Bir emin ve katipten oluşan komisyon görevlileri tahrir yapılacak yere gönderildiğin de tahrir eminine padişah tarafından verilen yetki beratında tahririn nasıl yapılacağı ayrıntılı biçimde anlatılırdı⁷. Tahrir işlemi tamamlandıktan sonra üç tip defter tertip ediliyordu⁸. Bu defterler “Mufassal defter”, “İcmal Defteri” ve “Evkaf defteri” idi bu defterlere ek olarak kadılar tarafından “Cizye” ve “Avarız” vergisi mükelleflerinin isimlerine yer veren defterlerde oluşturulmuştur⁹. Mufassal tahrir defterlerinde sancağın merkez kazasından başlanarak kaza, nahiye ve köyler sıralanır; bölgedeki çeşitli mekanlar ile yetişkin erkeklerin bilgileri, vergiden muaf kesimler ile hane sahibi dul kadınlar kayda geçirilirdi¹⁰. İcmal defterlerde ise her köyün ve mezra’nın adı ile toplam ödeyecekleri vergi yekunu ve dirlik sahibinin adı yer alırdı¹¹. Evkaf defterleri ise vakıf olarak ayrılmış yerler hakkında bilgi içermekteydi¹². Ancak yapılan bu tahrirlerin sınırlılıkları da mevcuttu sayımlarda göçebe aşiretlerin sistematik kayıtları bulunmadığı gibi vergi toplamalarının bir defterden diğerine yeni bir değerlendirme yapılmaksızın aktarılması ve idari sınırların sürekli değişime tabi tutulmaları nedeniyle tahrir verilerinin zaman içinde nüfus ve üretimde gerçekleşen değişimlerin incelenmesinde kullanılabilişliğini zorlaştırıyordu¹³.

⁴ Mehmet Ali Ünal “Osmanlı Müesseseleri Tarihi”, Fakülte Kitabevi, Isparta, 2007, s.141.

⁵ Numan , Elibol , “Osmanlı İmparatorluğu’nda Nüfus Meselesi ve Demografi Araştırmaları”, SDÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, XII/2, Isparta 2007, s.137.

⁶ Ünal, Müesseseler, s.141.

⁷ Halil İncelik, “Devlet-i Aliyye”, Türkiye İş bankası Kültür Yay. , İstanbul, 2011, s.220.

⁸ Ünal Müesseseler, s.142.

⁹ Elibol, Nüfus, s.137-138.

¹⁰ Mehmet Güneş, “Osmanlı Dönemi Nüfus Sayımları ve Bu Sayımları İçeren Kayıtların Tahlili”, Akademik Bakış 2014,Cilt 8,Sayı 15,s.224.

¹¹ Ünal, Müesseseler, s.143.

¹² Mehmet Öz, “Tahrir Defterlerinin Osmanlı Tarihi Araştırmalarında Kullanılması Hakkında Bazı Düşünceler”, “Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları Vakıflar Dergisi XXII., Sayıdan Ayrı Basım, Ankara,1991,s.432.

¹³ Huri Cihan İslamoğlu, “Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Köylü”, İletişim Yayınevi, İstanbul, 2010,s.104-105.

Klasik dönem Osmanlı tahrirlerinden sonra yapılan ilk nüfus sayımı 1828-1829 yıllarında İstanbul da başlamış ancak Rus harbinin çıkışı sayımın devamını neticesiz bırakmış ancak harbin bitiminden sonra sayım işi yeniden gündeme gelmiştir¹⁴.

1831 sayımı “ 19. Yüzyılda yapılmış ilk sayım” olarak tanımlanmıştır¹⁵. En önemli sebebi yeniçeri ocağı kaldırıldıktan sonra, yeni kurulan “Asakir-i mansure-i muhammediyye” adı verilen orduya alınacak asker potansiyelinin tespiti ile vergilerin dağılımı tahsilinde görülen aksaklıkların düzeltilmesi ve cizyenin yeniden tayin edilmesiydi¹⁶.

Nitekim bu sayımlarda bir yaşımdan yüz yaşına kadar Müslüman ve Gayrimüslim erkek nüfus sayılmaya çalışıldı¹⁷. Müslümanlar genelde “matluba muvafık” “matluba gayri muvafık” olarak (askerlik hizmeti bakımından “amaca uygun” ve “amaca uygun olmayan”), Hristiyanlar da servetlerine göre “ala”, “evsad”, “edna” ve bir kısmı da amelmande (sakat ,çalışamaz,yaşlı)¹⁸ gibi vergiden muaf olduklarını belirten ifadelerle kayda geçirilmişti. Bazı yerlerde de Müslümanların ayırımında yaş göz önünde tutulmuş (bir, on altı), (on altı, kırk), (kırk ve üstü) olarak üç kategoride göstermişti¹⁹. Bunun yanı sıra sayımlarda kıpti, ermeni yahudi, yörük ve yabancı olarak sınıflandırılmaya gidilmişti²⁰. Nüfus sayımlarının yapılmasının ardından defterleri derlemek ve genel sonuçları kestirebilmek için İstanbul’da bir ceride nezareti kurulmuştur²¹.

İstanbul da kurulan bu nezaretin yanı sıra eyalet ve sancaklarda nüfus işlerine bakmak üzere defter nazırlıkları oluşturulup, bu hususta defter nazırı mukayyid ve katipler görevlendirilmiştir. Bu görevliler şehirde ve şehre bağlı kasaba ve köylerde doğanları, başka yerden gelip bölgeye yerleşenleri, kaydetmiş ölenler ile göç edenleri

¹⁴ Kütükoğlu, Menteşe Sancağı, s.3.

¹⁵ Kemal H. Karpat, “Osmanlı Nüfusu 1830-1914”,Timaş Yayınları, İstanbul, 2010,s.63.

¹⁶ Adnan Çimen, “Sayım Kayıt Düzeni ve Teşkilatlanma Açısından Osmanlı da Nüfus Hizmetleri”, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi ,14/3 (2012).s.194.

¹⁷ Güneş, Nüfus, s.226.

¹⁸ Karpat, Nüfus, s.68.

¹⁹ Enver Z. Karal, “Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831”,T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Yayınları, Ankara,1995, s.18.

²⁰ Cem Behar’ “Osmanlı İmparatorluğunun ve Türkiyenin Nüfusu 1500-1927 Tarihi İstatistikler Dizisi” T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara, 2003, C.2 ,s.24 . ;Karpat, Nüfus, s.68.

²¹ Karal, İlk Nüfus Sayımı, s.12.

silmele vazifelendirilmişlerdi²². Sonuç olarak sayım tüm yörelerde aynı yöntem ve ilkelere göre yapılmamış, imparatorluğun tümünü de kapsamamıştı. Bosna, Arnavutluk, Teselya, Diyarbakır, Van gibi önemli bölgeler sayım dışı kalmıştı²³. 1831'sayımından sonra ara ara bölgesel sayımlar olsa da 1831 yılında yapılan nüfus sayımının özellikle askerlik açısından beklenen sonuçları vermemesi yeni nüfus sayımının yapılmasını gerekli kılmıştır²⁴. On üç yıl sonra 1844'te bir askeri yetkilinin idaresinde özellikle ordunun amaçlarını gözetten bir sayımın olmasından anlaşılmaktadır²⁵.

1844 yılında yapılan ikinci sayıma ise halk tereddütle yaklaşmış vilayet sancak ve kazalarda nüfus adedine göre vergi alınacağı şayiası çıkmış ve halk tarafından nüfusun eksik gösterilmesi yöntemine gidilmiş²⁶ ve sağlıklı sonuç elde edilememiştir. Üçüncü sayım ise 1866-1873 yılları arasında tunceli vilayetinde gerçekleştirilmiş, kişilerin mal ve mesleklerini belirtmesi açısından Osmanlı devleti içerisinde en kapsamlı olanıdır²⁷.

1874'de yine sayım teşebbüsüne girilmiş, ancak 1875 Bosna hersek ayaklanmasının vuku bulması üzerine 1881'de yeniden gündeme getirilmiştir. Bu sayımı diğerlerinden ayıran kadın nüfusunda sayılmış olmasıdır. Sayımın uzun sürmesi neticesinde 1895'de sonuç alınmıştır²⁸.

Osmanlı idaresinin son sayımı ise 1905-1906 yıllarında yapılmıştır²⁹. Sonuç olarak bir önceki sayım gibi nüfusun bulundukları yerde değil ikamet ettikleri yerlerde sayılması ilkesi kabul edilerek, sayımdan sonra vuku bulan doğum, ölüm, evlenme, nakil gibi temel demografik olaylarında işlendiği, bu esas defterler, Türkiye Cumhuriyeti'nin bugünkü nüfus kütüklerinin ve nüfus kayıt sisteminin temelini oluşturmuştu³⁰.

²² Güneş, Nüfus, s.227.

²³ Behar, Nüfus, s.24.

²⁴ Çimen, Nüfus Hizmetleri, s.196.

²⁵ Karpat, Nüfus, s.70.

²⁶ Karal, İlk Nüfus Sayımı, s.59.

²⁷ Karpat, Nüfus, s.79.

²⁸ Kütükoğlu, Menteşe Sancağı, s.5.

²⁹ Kütükoğlu, Menteşe Sancağı, s.6.

³⁰ Behar, Nüfus, s.58.

3. Osmanlı Döneminde Karaman

Daha önce Anadolu Selçuklu hükümdarı I.Alladdin Keykubat tarafından Kamedreddin ili olarak bilinen Ermenek³¹ ve Larende çevresine yerleştirilen Karamaoğulları, Karaman Bey'in bağımsızlığını ilan etmesiyle 1255'te kurulmuştur³².

Karamanoğulları oğuzların Afşar boyuna mensup olup³³ kendilerini Selçukların gerçek varisi sayarak yurtlarının egemenliği için zaman zaman Osmanlılarla karşı karşıya gelmişlerdir³⁴. Osmanlılarla Karamanoğulları'nın ilk münasebeti Alaaddin Ali bey zamanında olup Osmanlıların Anadolu'ya yayılarak kendi sınırlarına dayanmalarından endişe eden Alladdin bey fırsat bularak bunu önlemeye çalışmış ve iki devlet arasında muharebeler yaşanmıştır³⁵. Hamidili'nin Osmanlılar tarafından ilhakı Karaman beyliği açısından tehdit oluşturmuştu³⁶ Alaaddin beyin buna karşı Hamidili içinde yer alan Beyşehir ele geçirmesiyle sultan murat Karaman beyini mağlup edip Konya da kuşatmış ancak kızı melek hatunun ricasıyla aldığı yeri iade ederek barışa razı olmuştur³⁷ İkinci savaş 1398'te Yıldırım Bayezid ile Alladdin Ali bey arasında olup³⁸ Alladin beyin ölümüyle sonuçlanmış Karaman alınmıştır³⁹ 1402 Ankara savaşı sonrası Karaman yeniden beyliğin sınırlarına katılmış Timurun Osmanlıların vasal devletlerinden birisine büyük bir güç kazandırarak Osmanlının canlanmasına karşı tetikte bulunma gayreti Karamanoğullarına Hamidili topraklarını bahşetmesini sağlamıştı. Böylelikle Karaman beyliği Konya, Larende, Aksaray, Kayseri, Kırşehir, Beypazarı Sivrihisar, Akşehir, Eğirdir, Isparta, Antalya ve Alanya kentlerini alarak yarım adanın üçte

³¹ İsmail Hakkı Uzun Çarşılı''*Osmanlı Tarihi*'' T.T.K Yay., Ankara 2011,Cilt I,s.43. ; Alaattin Aköz,*Şer'îye Sicillerine Göre XVI. Yüzyıl Sonu ile XVII. Yüzyıl Başlarında Karaman*, Yüksek Lisans Tezi, Konya 1987,s.9.

³² Osman, Gümüşçü, XVI. Yüzyıl Larende (Karaman) Kazasında Yerleşme Ve Nüfus, T.T.K. Yay., Ankara ,2001, s.38-43.

³³ İsmail Hakkı Uzun Çarşılı, "Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri", T.T.K .Yay., Ankara 2011, s.1

³⁴ M.Tayyib Gökbilgin,XVI. Asırda Karaman Eyaleti ve Larende (Karaman) Vakıf ve Müesseseleri, VAKIFLAR dergisi , VIII.1968 s.29-38.

³⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, C.I, T.T.K yay., Ankara,2011 s.46

³⁶ Halil İnalçık *Osmanlı imparatorluğu Klasik Çağ(1300-1600)*,(çev .Ruşen Sezer),yapı kredi Yay., İstanbul ,2011.s.20

³⁷ Uzun çarşılı, *Osmanlı Tarihi*, s. 46.

³⁸ Gümüşçü, Larende,s.40

³⁹ Uzun Çarşılı, *Osmanlı tarihi* s.46

birine yayılmıştı⁴⁰. Fetret dönemi sonrasında da Karamanoğulları ile Osmanlılar arasındaki iktidar mücadelesi hız kesmemiş 1415'te Karamanoğlu Mehmet bey ile Çelebi Mehmet arasında, 1437 ve 1444'te de II. Murat ile İbrahim bey arasında savaşlar yapılmıştır⁴¹. Karamanoğullarının Osmanlıların eline geçmesi fatih sultan Mehmet zamanında 1475 yılında gerçekleşmiştir⁴². İlk tahrir ise Gedik Ahmet paşanın sadramlığı sırasında 1476 yılında yapılmış, vakıf ve emlaklar tespit edilmiştir⁴³ II. Bayezıt döneminde ise 1483 yılında içil sancak ve Konya merkez olmak üzere iki kısımdan oluşan karaman eyaleti haline getirilmiştir⁴⁴. Eyaletin başına ise vali olarak Şehzade Mustafa gönderilmiştir⁴⁵.

4. Karaman Nüfus Defterleri Tasnifi

T.C Başbakanlık Osmanlı Arşivinde 1831 tarihli Nfs.d 3451 numaralı defterin Başlangıç tarihi hicri 1246 / miladi 1831'dir. Kaydın bitiş tarihi verilmemiştir. defter 152 varaktan oluşmuştur. Ciltsiz ve ebrusuzdur. 25 x 71.5 ebadındadır. Açıklama kısmında 1 a, 152 a, 152 b, sayfalarının boş olduğu mükerrer sayfa numarasının 145. sayfa olduğu belirtilmiştir. Defterde kaza nüfusu 0001 den başlamış 00058 a kısmında son bulmuştur.

1831 tarihli defter Karaman Kazasında vaki Müslim nüfusun verilerini ihtiva etmektedir. Kazaya bağlı 26 mahalle, 22 köy ve 11 çiftlik yerleşkesinin nüfus verilerini içermektedir. Defter İki kısımda kaydedilmiştir. Önce merkez mahalleler daha sonra köy ve çiftliklere yer verilmiştir. Nüfus hane esasına göre belirtilerek ilk, idari fonksiyonu ve dini nüfuzu itibarı ile imam ve muhtarlar kaydedilmiştir. Onları takiben mahallenin diğer önde gelenleri müderris, müezzin ve müftüler kayda geçilmiş daha sonra diğer nüfusun bilgileri verilmiştir. Defterde Kişilerin eşkal bilgileri, isimleri meslekleri daha sonra kullandıkları lakapları ve yaşları yazılmıştır. Hane içerisinde yaşayan diğer kişilerin de hane reisine olan akrabalık dereceleri yazılarak sadece yaşları belirtilmiştir. Boy bilgileri kayda geçmeyen nüfusun Asakir-

⁴⁰ Donalt Edgar Pitcher "Osmanlı İmparatorluğunun Tarihsel Coğrafyası" (çev.Bahar Tırnakçı) yapı kredi yayınları, İstanbul 2007,s.92.

⁴¹ Gümüşçü Larende, s.40.

⁴² Uzunçarşılı, Anadolu Beylikleri,s.35.

⁴³ Gökbiçgin, XVI.Asırda Karaman,s.32.

⁴⁴ Şehabettin Tekindağ " XIII. Yüzyıl Anadolu Tarihine Ait Araştırmalar ,Şemsüddin Mehmet Bey Devrinde Karamanlılar" Tarih Dergisi,C.14, S.19 İstanbul 1964, s.81-98.

⁴⁵ Alaattin Aköz, Bayram Ürekli, Tarihi Seyir İçerisinde Sille'de (Konya) Müslim-Gayr-i müslim Yerleşimi Ata Dergisi, S,VII, Konya 1997,s.193-213

i mansure’de olan kesiminin de yaş bilgileri verilmemiştir. Engel durumu olan kişiler ise isimlerinin önünde özür durumlarıyla belirtilmiştir.

ikinci defter 1841 tarihli Nfs.d 3459 numaralıdır. Karaman kazası gayrimüslim erkek nüfusun bilgileri mevcuttur. Başlangıç hicri 1256 / miladi 1841’dir. Bitiş tarihi verilmemiştir. Ciltsiz ve ebrusuzdur.18 x 54 ebadındadır. 7 varaktan oluşmaktadır. Açıklama kısmında 6 b, ve 7 b sayfalarının boş olduğu belirtilmiştir.

Defterde 14 mahalle yerleşkesi mevcuttur. Hane esasına göre tanzim edilerek kişilerin eşkal özellikleri, isimleri ve yaşları yazılarak hane içerisinde yaşayan diğer kişilerin de yakınlık derecesi isim ve yaşları beyan edilmiştir. Teferruatlı bilgi içermeyen defterin sonuna 50 kişiden mütevellid gayrimüslim nüfusun ticaret amacıyla kaza dışına gittiği ancak hanelerinin helak ve nakil sebebiyle yok olduğu ve kaydedilemedikleri bizatihi belirtilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAMAN KAZASININ NÜFUSU

1. Kentsel Nüfus

Osmanlı şehrinde mahalle, birbirini tanıyan, birbirlerinin davranışlarından sorumlu, sosyal dayanışma içerisinde olan kişilerden oluşmuş bir topluluğun yaşadığı yerdir⁴⁶. Toplumsal ilişkilerin belirlenmesinde insanların bir arada yaşadıkları bu alanın etkisi önemlidir. Bu bağlamda 1831 yılında Karaman kazasına tabi 26 mahalle yerleşkesi mevcuttur. Müslümanların ikamet ettiği bu mahallelerde toplam 1298 hanede 2770 erkek nüfusun kaydı bulunmaktadır. Aynı miktar kadın nüfusun da yaşadığı kabul edildiğinde mahallelerde yaşayan toplam nüfus 5540 civarındadır. 1831 nüfus sayımlarına göre Karaman'ın genel nüfusu ise 28.853 tür⁴⁷.

⁴⁶ Özer Ergenç, "Osmanlı Şehrindeki Mahallenin İşlev Ve Nitelikleri Üzerine", Osmanlı Araştırmaları, C. IV, İstanbul 1984, s.69

⁴⁷ Behar, Nüfus, s..23

1.1.Karaman Kazası Mahalle Nüfusu

Tablo 1: Karaman Kazası Mahalle Nüfusu

Sıra No	Mahalle	1831		
		Hane	Kişi	Ort.
1.	Tapucak	62	159	2,5
2.	Say	92	174	0,5
3.	Sekiçeşme	32	61	1,9
4.	Kirişçibaba	64	144	2,2
5.	Dahhak	23	40	1,7
6.	Abbas	40	87	2,1
7.	Koçakdede	39	73	1,8
8.	Ammihoca	24	41	1,7
9.	Ayrıklı	10	19	1,9
10.	Kavşud	4	5	1,2
11.	Şeyhler	25	43	1,7
12.	Sekibaşı	53	91	1,7
13.	Siyahser rumi	23	50	2,1
14.	Hocamahmudbaba	70	133	1,9
15.	Cedid	68	183	2,6
16.	Ahi osman	69	137	1,9
17.	Fenari	131	300	2,2
18.	Köhnebedesten	24	69	2,8
19.	Kadıdükkanı	28	48	1,7
20.	Çeltek	71	151	2,1
21.	Alişihne	84	185	2,2
22.	Hisar	79	191	2,4
23.	Gazialp	11	20	1,8
24.	Alacasuluk	33	74	2,2
25.	Hacicelal	99	216	2,1
26.	Zaviyesultan	40	76	1,9
	TOPLAM	1298	2770	1,9

Kazaya bağı Mahallelerin ortalama nüfus yoğunluğu farklılık arz etmekle birlikte %10'luk payla en kalabalık mahalle Fenaridir. 131 hane ve 300 kişiden oluşmaktadır. İkinci sırada Hacı celal mahallesi yer alır. 99 hane 216 kişiyle mahalle nüfusunun %7 'sini oluşturur. Hisar 79 hane 191 kişiden mevcut olup %6'lık dilime sahiptir. Aynı pay içerisinde yer alan diğer mahalleler ise 84 hane 185 kişiden oluşan Ali şihne , 68 hane 183 erkek nüfustan ibaret olan Cedid ve 92 hane 174 kişi ile Say'dır. % 5'lik dilimi oluşturan mahalleler ise 62 hane 159 kişi ile Tapucak, 71 hane 151 kişi ile çeltek, 64 hane 144 nüfus ile Kirişçibaba'dır. 69 hane 137 nüfustan oluşan Ahi osman ve 70 hane 133 kişiden mevcut olan Hoca mahmut baba mahallesi ise %4 lük dilimi oluşturmaktadır.

Diğer mahallelerde ise nüfus yoğunluğu giderek azalmaktadır. Nüfusun %3'ünü oluşturan 53 hane 91 kişi ile Sekiçeşme ve 40 hane 87 nüfusla Abbas mahalleleri olmuştur. 40 hane 76 kişi ile Zaviyesultan mahallesi, 33 hane 74 kişi ile alacasuluk 39 hane 73 kişiden mevcut Koçakdede ve 24 hane 69 kişi ile Köhnebedesten ise mahalle nüfusunun % 2'sini içermektedir. Ayrıca Sekiçeşme 32 hane 61 kişi, siyahser rumi 23 hane 50 kişi Kadıdükkani 28 hane 48 kişi ve şeyhler 25 hane 43 kişilik nüfustan ibarettir. Ve nüfusun %1'lik kısmını ihtiva etmektedir. Kazaya bağı yoğunluğu en düşük mahalleler ise sırasıyla şöyledir; Ammihoca 24 hane 41 kişi, Dahhak 20 hane 40 kişi, Gazialp 11 hane 20 kişi, ayrıklı 10 hane 19 kişi ve Kavşud 4 hane 5 erkek nüfus kaydıyla son sıradadır. Hane nüfus ilişkisi göz önünde bulundurulduğunda ise tabloda görüleceği üzere ortalama nüfusun değişmesine sebebiyet vermiştir. En yüksek 2.8 ortalama ile köhne bedesten ilk sırada yer alırken say mahallesi ise 0.5 ile en düşük ortalamaya sahiptir. Hane başına düşen ortalama kişi sayısı 1.9 olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.2.Gayrimüslimlerin Nüfusu

Osmanlı Devleti'nde reaya terimi 19. yüzyılda da, daha önceleri olduğu gibi dinleri ne olursa olsun askeri ve ilmiye sınıfı dışında kalanları değil, Hristiyan nüfusu da kapsayacak şekilde kullanılmıştır⁴⁸. ve gayrimüslimlerin ikamet ile ilgili hakları

⁴⁸ Behar, Nüfus, s.24

hiçbir zaman sınırlandırılmadığı gibi aksine Müslüman halka yakın konumda tutulmuştur⁴⁹

Modern manada ilk nüfus sayımı olan 1831’de Karaman da reaya nüfusuna rastlanılmamaktadır⁵⁰.ancak yoklama niteliği taşıyan 1841 tarihli nüfus sayımında Karaman mahallelerinde muhtemelen müslümanlarla bir arada yaşayan gayrimüslim nüfus dikkati çekmektedir. Müslim ve gayrimüslim nüfus defterlerinin ayrı tutulması nedeniyle⁵¹ Kazaya bağlı, gayrimüslimlerin yaşadığı 14 mahalle tespit edilmiştir. 1831 yılı nüfus sayımında kaydı verilmeyen Müslümanların yaşadığı mahallelerden farklı olarak Külhan, Mansur dede ve Hatip mahallelerinde gayrimüslim nüfusun kayıtları mevcuttur.

Tablo 2 : Gayrimüslimlerin Nüfusu

SIRA	MAHALLE	1841 (Gayrimüslim)		
		Hane	Kişi	Ort.
1.	Say	17	35	2
2.	Sekiçeşme	4	10	2,5
3.	Abbas	10	20	2
4.	Koçakdede	25	45	1,8
5.	Ammihoca	3	4	1
6.	Şeyhler	14	17	1,2
7.	Ahi osman	18	50	2,7
8.	Fenari	6	10	1,6
9.	Köhnebedesten	4	5	1,2
10.	Kadıdükkanı	13	23	1,7
11.	Çeltek	4	7	1,7
12.	Külhan	21	46	2
13.	Hatib	10	24	2,4
14.	Mansurdede	3	8	2,6
TOPLAM		152	304	2

Gayrimüslimlerin yaşadıkları mahalleler içerisinde toplam 152 hanede 304 erkek nüfusun kaydı ibraz edilmiştir. Kadın nüfusla beraber ortalama 608 kişi

⁴⁹ Yavuz Ercan, Osmanlı Yönetiminde Gayrimüslimler, Turhan kitabevi Yay., Ankara 2001,s.173.

⁵⁰ Behar, Nüfus, s.23

⁵¹ Raif Kaplanoğlu “1830-1843 Yılları Nüfus Defterine Göre Bursa’nın Ekonomik Ve Sosyal Yapısı, Nilüfer Belediyesi, Bursa ,2013,s.16.

civarındadır. En yoğun yaşadıkları yer Ahi osman mahallesidir. 18 hane 50 kişiden ibarettir. Nüfusun % 16 sını oluşturmaktadır. İkinci sırada 21 hane 46 kişi ile Külhan mahallesi ve 25 hane 45 kişiden oluşan Koçakdede mahallesi gelmektedir. Nüfusun %14 'nü kapsamaktadır. 17 hane 35 kişi ile Say mahallesi %11'lik kısmını oluştururken onu 10 hane 24 kişilik nüfusla hatip mahallesi ve 13 hane 23 kişilik nüfusla Kadıdükkânı takip etmektedir ve nüfusun %7 sini oluşturmaktadır. yoğunluğun az olduğu mahaller ise 10 hane 20 erkek nüfusun kaydının bulunduğu Abbas mahallesidir. nüfusun % 6'sını oluşturmaktadır. 14 hane 17 kişilik nüfusla Şeyhler, 4 hane 10 kişi ile Sekiçeşme mahallesi, 6 hane 10 kişiden oluşan Fenari mahallesi gelmektedir ve nüfusun sadece % 3'ü bu mahallelerdedir. Mansur dede'de ise sadece 3 hane 8 kişilik nüfus mevcuttur ve %2'lik bir paya sahiptir. Gayrimüslimlerin yok denecek kadar az olduğu Çeltek'te 4 hane 7 kişi, Köhne bedesten'de 4 hane 5 kişi ve son olarak Ammihoca mahallesinde 3 hane 4 kişilik nüfus tespit edilmiştir. Bu mahaller nüfusun %1'ni teşkil etmektedir. Hane başına düşen kişi sayısı 2 dir. Sonuç olarak mahallelerde yaşayan gayrimüslimlerin oranı bir hayli azdır. 1831 yılı sayımına göre mahallelerde sakin müslim nüfus ile kıyaslandığında on yıllık süre zarfında aksi bir nüfus değişimi olmadığı varsayılırsa ve her iki yılda ki verilerinde kısıtlı olduğu düşünürse Karaman mahalle nüfusunun tahmini % 90 müslim, % 10 gayrimüslimlerden oluştuğu söylenebilir.

2. Kırsal Nüfus

2.1. Kazaya Bağlı Köylerin Nüfusu

1831 nüfus sayımına göre Karaman kazasına bağlı 22 köy yerleşkesi tespit edilmiştir. Toplam 1240 hanede 3017 erkek nüfusun kaydı söz konusudur. köylerin nüfus yoğunluğu değişmekle birlikte en kalabalık köy İlisıradır. 336 hane 834 kişiden müteşekkildir. Ve köy nüfusunun % 27'sini oluşturmaktadır. İkinci sırada İbrala köyü gelmektedir. 160 hane 409 kişilik nüfustan ibaret olan köy, nüfusun % 13'nü meydana getirmektedir.. onu 129 hane 262 kişi ile Kılbasan takip etmektedir kazanın en yoğun üçüncü köyü %8'lik bir dilimi kapsamaktadır. 90 hane 229 kişiden mevcut Kızıllar köyü, 49 hane 110 kişi ile Kürt köyü ve 55 hane 101 kişi ile fısandun nüfusun az yoğunlukta olduğu köylerdir. Ortalama %4'lük bir paya

sahiptirler. 38 hane 97 erkek nüfustan ibaret Burhan köyü , 35 hane yine 97 kişilik nüfustan oluşan Morcalı ve 32 hane 90 kişiden mevcut Çatak ise köy nüfusunun % 3'nü oluşturmaktadır. Diğer köylerde yoğunluk giderek azalmakla birlikte 38 hane 75 kişi ile Dağa köyü, 22 hane 71 kişi ile Güğes ve 22 hane 68 kişiden oluşan Afgan köyü ile 17 hane 61 kişilik nüfusu ile Öztemür köyleri gelmektedir ve nüfusun % 2'sini kapsamaktadır. 26 hane 60 kişi ile onu Ağın köyü takip etmektedir. 25 hane 58 nüfusla Dağal, 24 hane 55 kişi ile Alamuslu, 23 hane 52 kişi ile Seyid hasan ve 20 hane 51 kişi ile Kemranlu köyleri dört beş ailenin bir araya gelmesinden oluşan %1 orana sahip küçük yerleşim birimleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Yoğunluğun en düşük olduğu diğer üç köy ise sırasıyla şöyledir; 21 hane 43 kişi ile Kızıllarağını, 14 hane 40 kişi ile Çukurbağ köyü ve 12 hane 32 kişi ile Bucakkışla köyü en düşük nüfusa sahiptir. Hane başına ise ortalama 2.4 kişi düşmektedir.

Tablo 3 : Karaman Kazasına Bağlı Köylerin Nüfusu

SIRA NO	Karamana Bağlı Köyler	1831		
		Hane	Kişi	Ort.
1.	Kılbasan	129	262	2,3
2.	İlisıra	336	834	2,5
3.	Dağal	25	58	2,3
4.	Çatak	32	90	2,8
5.	Çukurbağ	14	40	2,8
6.	Afgan	28	68	2,4
7.	Bucakkışla	12	32	2,6
8.	Burhan	38	97	2,5
9.	Morcalı	35	97	2,7
10.	Kemranlı	20	51	2,5
11.	Alamuslu	24	55	2,2
12.	Öztemür	17	61	3,5
13.	Seyyidhasan	23	52	2,2
14.	Fisandun	55	101	1,8
15.	Zengan	46	122	2,6
16.	Güğes	22	71	3,2
17.	Ağın	26	60	2,3
18.	Dağa	38	75	1,9
19.	Kürt	49	110	2,2
20.	Kızıllarağini	21	43	2
21.	Kızıllar	90	229	2,5
22.	İbrala	160	409	2,5
TOPLAM		1240	3017	2,4

2.2. Kazaya Bağlı Çiftliklerin Nüfusu

Osmanlı İmparatorluğun'da miri arazi rejiminin gereğine uygun olarak devlet, arazinin bir kısmını müstakil bir köylü işletmesine yetecek büyüklükte ve bölgenin önemine göre hesap ederek reaya çiftlikleri olarak parçalara böler ve onları işleyebilecek durumda olan çiftçilere tapu bedeli adı verilen peşin kira alarak daimi

veya geçici olarak terk ederdi⁵². Çiftlik; bir çift öküzün işleyebildiği araziler demek olup, 60-150 dönüm arasında değişen tımar sisteminin ayrılmaz parçaları olan tarımsal birimlerdir⁵³

Tablo 4 : Karaman Kazasına Bağlı Çiftliklerin Nüfusu

SIRA NO	Karamana Bağlı Çiftlikler	1831		
		Hane	Kişi	Ort.
1.	Boyalı	29	59	2
2.	Yalaca	14	36	2,5
3.	Kozlubucak	8	27	3,3
4.	Lale	15	39	2,6
5.	Beğdili	20	54	2,7
6.	Aşiran	15	41	2,7
7.	Kerti	2	7	3,5
8.	Güdüman	11	21	1,9
9.	Tol	16	33	2
10.	Selerek	27	46	1,7
11.	Yenice	2	4	2
TOPLAM		159	367	2,3

1831 tarihli nüfus defterinde 11 çiftliğin nüfus verileri kayda geçirilmiştir. Toplamda 159 hanede 367 kişiden mütevellid erkek nüfus bulunmaktadır. Kadınlarla beraber ortalama 735'lik bir nüfustan bahsedilebilir. Yoğunluklarına göre ilk sırada boyalı çiftliği gelmektedir 29 hane 59 kişiden ibarettir. Beğdili çiftliği 20 hane 54 kişi, Selerek ise 27 hane 46 kişidir

Aşiran çiftliği 15 hane 41 kişiden oluşurken onu 15 hane 39 kişilik nüfusla lale çiftliği takip etmektedir Yalaca çiftliği ise 14 hane 36 erkek nüfustan ibarettir. Tol çiftliği 16 hane 33 kişilik nüfusla orta yoğunlukta bir çiftlik olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer çiftliklerde ise nüfus giderek azalmaktadır. Kozlubucak 8 hane 27

⁵² Mehmet zeki Pakalın, "Osmanlı Tarih Deyimleri Ve Terimleri sözlüğü" C.I, MEB, 1993, s.364

⁵³ Halil İnalçık, "Çiftliklerin Doğuşu: Devlet Toprak Sahipleri ve Kiracılar" Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Ticari Tarım, Tarih vakfı Yurt yayınları, İstanbul 2010,s.16.

kişi, Güdüman 11 hane 21 kişiden oluşurken Kerti iftlięi 2 hane 7 kişi ve Yenice iftlięi 2 hane 4 kişilik nüfusla son sıradadır. Hane nüfus ilişki göz önüne alındığında ise Kerti iftlięi 3.5 ortalama ile ilk sırada yer alırken Selerek 1.7 kişi ile son sırada yer almaktadır. Hane başına ortalama 2.3 kişi düşmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

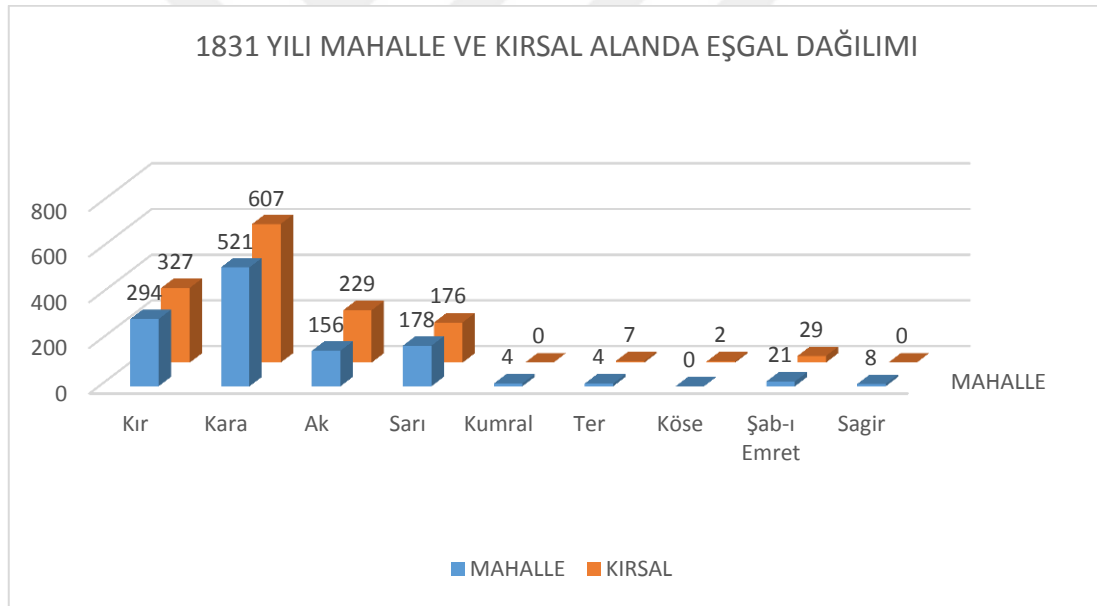
2. NÜFUSUN FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ VE YAŞ GRUBU DAĞILIMI

1. Sakal Ve Bıyık Özelliği

Sakalın arapça karşılığı ‘lihye’ demek olup tarihin her döneminde çeşitli toplumlarda sakal bırakma veya kısmen traş etme gibi uygulamalara örfi, milli, dini, manalar ve değerler yüklenmiştir⁵⁴. İslami açıdan ise sakal bırakmanın sünnet olduğuna dair yaygın bir inanış söz konusudur. Ayrıca bıyığı kısaltıp düzeltmek sünnetini de Hz. İbrahime dayandırmışlardır⁵⁵.

Ancak toplumun etkileşim içerisinde olduğu gayrimüslimlerin dahi sakal, bıyık konusunda bir tutumlarının olmadığı bunun şahsi bir tercih olduğu ve incelenen veriler doğrultusunda meslekler ile bağlantısı olduğu muhtemel görünmektedir.

Grafik 1 : 1831 Karaman Kazası Müslimlerin Eşkali

Nüfus defterlerinde kişiler kaydedilirken fiziki görünümünde ilk sakal ve bıyıklarına atıfta bulunulmuştur. dönemin şartları göz önüne alındığında kişilerin sakal ve bıyık özellikleri ayırt edici yada belirleyici bir unsur olarak kaydedilmiştir⁵⁶. İncelenen nüfus defterlerinden hareketle kır, kara, ak sarı, kumral ter bıyık, köse ve

⁵⁴ İsmail Yalçın, “Sakal”, DİA, İstanbul, 2009, C.36, s.1

⁵⁵ Rahmi Yaran, “Bıyık”, DİA, İstanbul 2009, C.6, s. 115-116

⁵⁶ Alaattin Aköz-Şeyda Karaca, “1831 Nüfus Sayımına Göre Doğanhisar’ın Demografik Yapısı”, I. Ulusal Doğanhisar ve Çevresi Tarih, Kültür ve Turizm Sempozyumu 5-7 Ekim 2012, Aybil Yay., Konya 2012, s.17-30.

şabb-ı emret olmak üzere eşkal özellikleri ele alınmıştır. Ancak grafik oluşturulurken ter bıyıklı kişiler dışında, sakal -bıyık ayırımına gidilmemiş renk olarak belirtilmiştir. 1831 yılında 2554 kişinin, bilgileri doğrultusunda hazırlanan grafiğe göre;

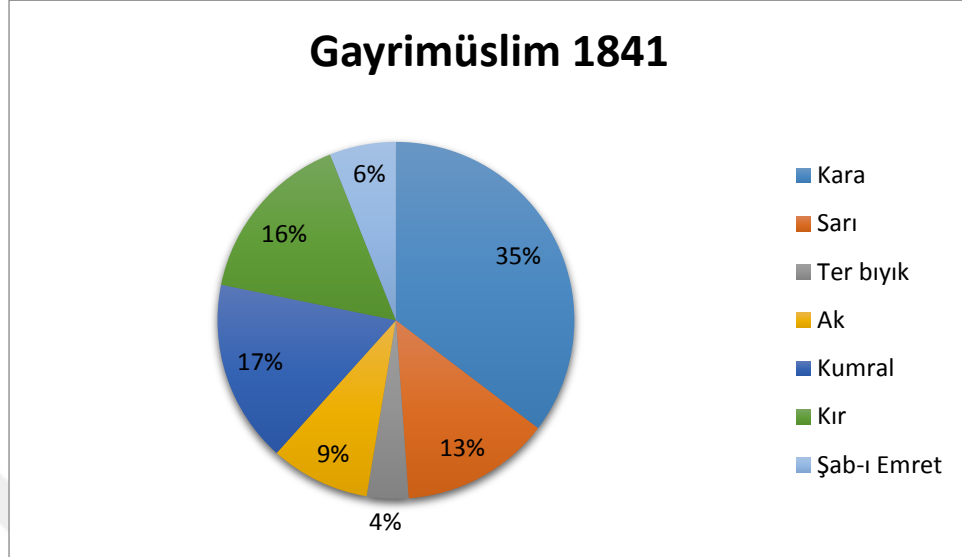
1128 kişiden 1081 kişi, kara sakallı, 47 kişi ise kara bıyıklıdır. Nüfusun %44'nü oluşturur. Kır sakallılar %24'nü, ak sakallılar ise %15 ni, oluşturmaktadır. 354 kişiden 327'si sarı sakallı, 27 kişi ise sarı bıyıklıdır genel nüfus içerisinde %13'lük bir dilimi içermektedir. Şabb-ı emret olarak nitelendirdiğimiz ergen nüfus ise % 2 gibi bir paya sahiptir. Kumral sakallı 4 kişi, ter bıyıklı 11 kişi ve genetik unsurlara bağlı sakalı çıkmayan manasına gelen köse sakallı 1 kişi mevcuttur. Eşkal bilgisi verilen nüfus içerisinde bıyıklıların oranı % 6, sakallılar % 94 tür.

Genel nüfus içerisinde sakallıların bıyıklılara oranı düşünüldüğünde islami açıdan sünnet olmasından ziyade dönemin yaşam koşulları sebebiyle traş olmanın zorluğundan kaynaklandığı muhtemeldir⁵⁷.

eşkal verilerine bağlı olarak ise dikkati çeken önemli hususlar vardır. Kara, sarı, kumral gibi renk ayrımlarının belli bir yaş grubuna atıfta bulunmasından çok genetik yapıyla ilgili bir renk ayırımı olduğudur. 20-49 yaş arasında yaygın olarak görülmüştür. Ak sakallılar ise 65 ve üstü olarak söylenebilir. Diğer husus ise ter bıyık olarak ifade ettiğimiz (17-18) yaş grubu dışında bıyık bırakanların yaşlarından çok meslekleri ile bağlantılı olma ihtimalidir. Sarı bıyıklıların ekseriyetinin voyvodaya tabi olduğu, kara bıyıklıların ise çoğunluğunun rençber ve çiftçi olduğu gözlemlenmiştir.

⁵⁷Raif Kaplanoğlu, Nüfus defterlerine göre Uludağ'da Yaşayan Yörüklerin Anatomik Yapıları, Bursa Araştırmaları Dergisi, yıl 10, S. 35 ,s.31

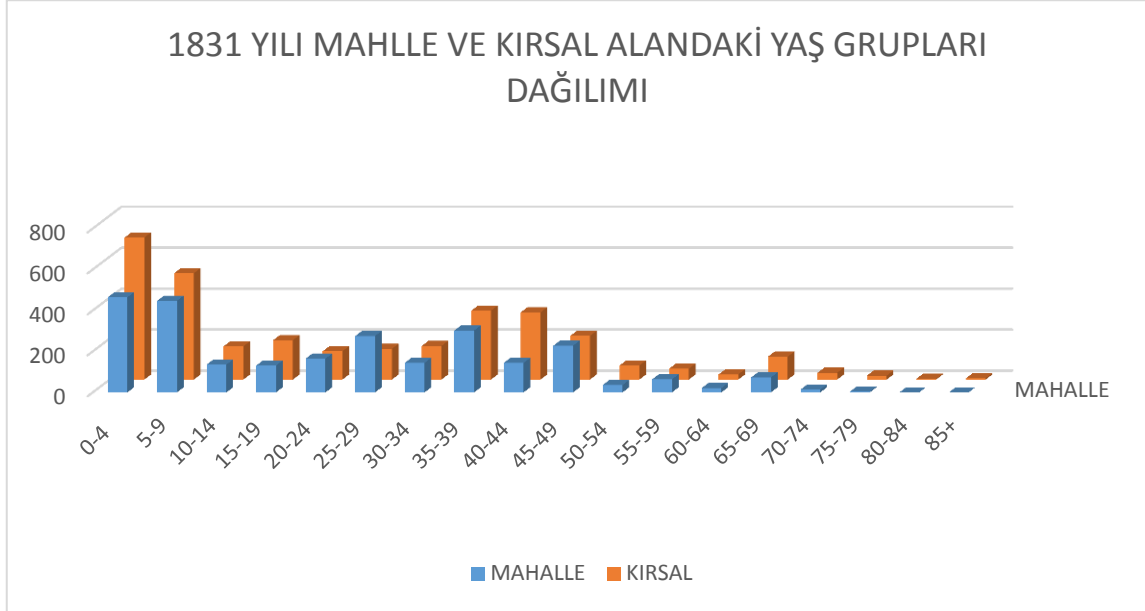
Grafik 2 : Gayrimüslimlerin Sakal Ve Bıyık Özelliği

Gayrimüslim nüfus içerisinde toplam 304 kişiden 133 kişinin eşgal dağılımı incelendiğinde nüfusun %35'ni 36 kişi ile kara bıyıklı ve 11 kişi ile kara sakallılar oluşturmuştur. %17 lik dilimi oluşturan kumralların ise 19'u bıyıklı, 3'ü kumral sakallıdır. kır olarak belirtilen nüfus'da 18 kişi sakallı, 3 kişi kır bıyıklı olup nüfusun %16 sını içerir. 17 kişi sarı bıyıklı, 1 kişi ise sarı sakallıdır ve %13' lük bir dilime sahiptir. Ak sakallı 12 kişi, Şabb-ı emret 8 kişi, ter bıyıklı 5 kişi mevcuttur. Müslümanlara göre gayrimüslim nüfus içerisinde bıyık bırakma oranı daha fazladır. % 60'ı bıyıklıdır. sakal - bıyık bırakma özelliğinin veya kır,sarı, kumral, kara gibi renk ayrımlarının yaşla ilgisi olmayıp 25-50 yaş arası nüfusta genel olarak görüldüğü söylenebilir. Şabb-ı emret ve ter bıyıklı nüfus ise 18 -25 arasında, gösterilmiştir. Yaşları ve eşkal bilgileri karşılaştırıldığında kayıtların çok sağlıklı olmadığı anlaşılmaktadır. Ak sakallılar ise 60 yaş üstü beyan edilmiştir. Meslek bilgileri de verilmediği için genel bir çıkarımda bulunmak zorlamıştır.

2. Yaş Grubu Dağılımı

Grafik 3 : 1831 Yılı Müslümanların Yaş Grubu Dağılımı

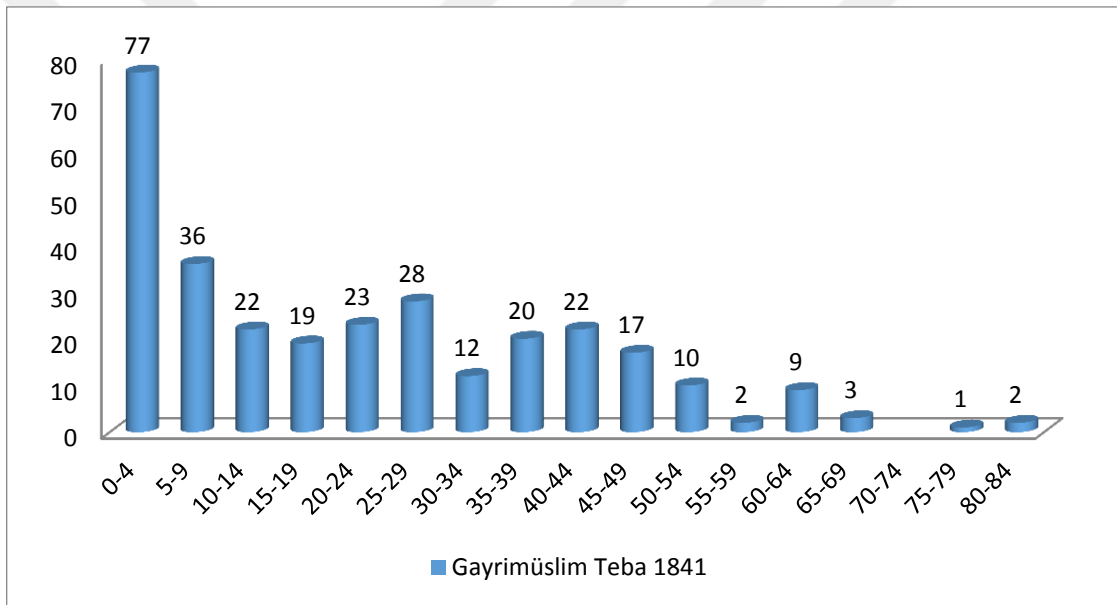

Grafik 1' e göre yıllar arasındaki yaş dağılımı 1831 yılında toplam 5864 kişinin, yaş bilgileri baz alınarak oluşturulmuştur. Nüfusun çoğunluğunu 0-4 yaş arası ve 5-9 yaş aralığında çocukların oluşturduğu görülmektedir. 1831 yılında 0-4 yaş aralığı 1157, 5-9 yaş aralığında 966 çocuk tespit edilmiştir. Çocuk nüfusta ki ufak çaplı düşüş ölümlere işaret etmektedir ve kırsal nüfusta yoğun görülür. 10-14 yaş aralığında ise nüfus 298 kişidir. Askerliğe elverişli yaşının 12 (tuvana) olarak belirlendiği düşünülürse bu yaş grubundakilerin yanlış beyan verdiği düşünülebilir⁵⁸. Ayrıca köy, mahalle, çiftliklerin tamamında 154 kişinin Asakir-i mansurede olduğu belirtilerek yaşları belirtilmemiştir. Nüfusun genel dinamiği içerisinde 15-19 yaş 323, kişi iken, 25-29 yaş grubunda 425, 35-39 yaş grubunda ise 638 Kişidir. 35-39 yaş aralığına kadar her iki kesimde de genel bir dalgalanma gözlenmiştir. Pek çoğunun matlub grubuna girmesinden kaynaklı tahrirde yazdırılmamış olmaları veya tahririn yapıldığı yılın Yunan isyanı ve 1828 Osmanlı-Rus harbinin bitimine rastlaması bu yaş grubundakilerin bir kısmının bu harplerde Ölme olasılığını

⁵⁸ Zehra Yazak XIX. Yüzyılda Adranos Nüfusu (H-12467/M1831) Tarihli 1377 Numaralı Nüfus Defterinin Değerlendirilmesi, Yüksek lisans tezi, Eskişehir, 2018, s.76.

düşündürmektedir⁵⁹.Yine 1831 sayımında 55-59 yaş aralığında 117 kişi olan nüfus, 60-64 yaş grubunda bir hayli düşmüş 46 kişi tesbit edilmiştir. Buna karşılık 65-69 yaş grubunda 185 kişi mevcuttur. Bu kişilerin yaşlarını tahmini verme olasılıkları düşünülebileceği gibi her hangi salgın bir hastalık yaşanması sonucu yaşlı nüfusun direnç gösterememesi de söz konusu olabilir. 85 yaş üstü nüfus sadece 6, kişidir. Kaza genelinde yaş dağılımı dalgalı bir görüntü çizmekle beraber doğum oranı yüksektir. Ancak doğan çocukların % 16.52'si hayatını kaybetmiştir. Yaşam süreleri ise ortalama 65 yaştır.

Grafik 4 : Gayrimüslimlerin Yaş Grubu Dağılımı

Gayrimüslim tebaa içerisinde kayıtlı erkek nüfusun %25'ni 0-4 yaş aralığı oluşturmaktadır. Nüfusun genel ortalaması dikkate alındığında doğum oranı yüksek görünür. Ancak 5-9 yaş aralığında bu oranın %50 düştüğü dikkati çekmektedir. Müslim nüfusla karşılaştırıldığında çocuk ölümlerinin daha fazla olduğu aşikardır. Yaşam şartları salgın hastalıklar ve geçim kaynaklarının kısıtlı olması gibi durumlar çocuk ölümlerinin fazla olmasının nedenleri arasında gösterilebilir⁶⁰.

İkinci husus ise 25 -29 yaş aralığına kadar (20-28) kişi seyrinde giden nüfusun 30-34 yaş aralığında 12 kişiye düşmesi 35-39 yaş aralığında nüfusun

⁵⁹ Kütükoğlu, Menteşe Sancağı, s.66.

⁶⁰ Ümmü Gülsüm Gülekoğlu,3695 Numaralı Ve 1832 Tarihli Nüfus Defterine Göre Tarsus'un Demografik Yapısı (Kusun ,UlaşVe Elvanlı Kazaları) Yüksek Lisans Tezi, Hatay,2018

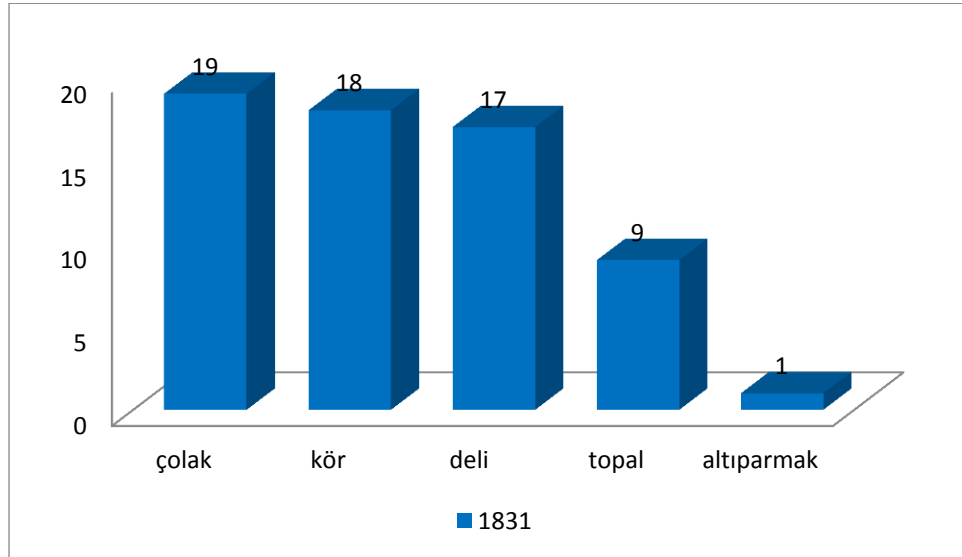
yeniden artış göstermesi ve 55-59 yaş aralığında 2, 60-64 te 9 kişi olması bu verilerden anlaşıldığı kadar o dönemde yaşların tam olarak bilinemediği için yuvarlanarak⁶¹ veya tahmini yazılması söz konusu olabileceği gibi ticaretle uğraşan gayrimüslim nüfusun kaza dışında olma ihtimali daha yüksektir. Ayrıca gayrimüslim yaş grubu içerisinde 80 yaşında Ahi Osman ve Külhan mahallerinde yaşayan iki kişinin varlığından söz edilebilir.

Diğer bir husus ise defterde ilgili mahallelerde kayıtlı 50 neferin ticaret maksadıyla başka kazalarda bulunduğu ancak hanelerinin nakil ve helak olup belirtilmediği yazılarak kimliklerine ve yaşlarına değinilmemiştir⁶².

3. Engel Durumu

Nüfus defterlerinde kayıt altına alınan kişilere dair diğer bir bilgide engel durumlarıdır. Bu bilgiler asker alımlarında referans olarak kullanılacağından yetişkin erkeklere ait engel durumları belirtilmiştir. Nüfus sayımları esnasında kişilerin isimlerinin önünde engel durumları da belirtilmiştir. bedensel özrü bulunanlar çolak, topal, altıparmak, görme yoksunu insanlar kör, akıl ve sinir hastaları deli olarak ,farklı sakatlığı ve hastalığı olanlar ise alil ifadesiyle kaydedilmiştir.

Grafik 5 : Nüfusun Engel Durumu

⁶¹ Kaplanoğlu, Bursa'nın Sosyal ve Ekonomik Yapısı, s.75

⁶² BOA, NFS.d, 03459,00006

1831 yılında engeli bulunan toplam 64 kişi tespit edilmiştir. Engellilerin nüfusa oranı %1 dir. Özürlü niteliğı en fazla olan grup 19 kişi ile çolaklardır. (kolu olmayan) ikinci sırada 18 kişi ile görme engelliler ve 17 kişi ile zihinsel engelliler bulunmaktadır. 9 kişi topal ve 1 kişi altıparmaklıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

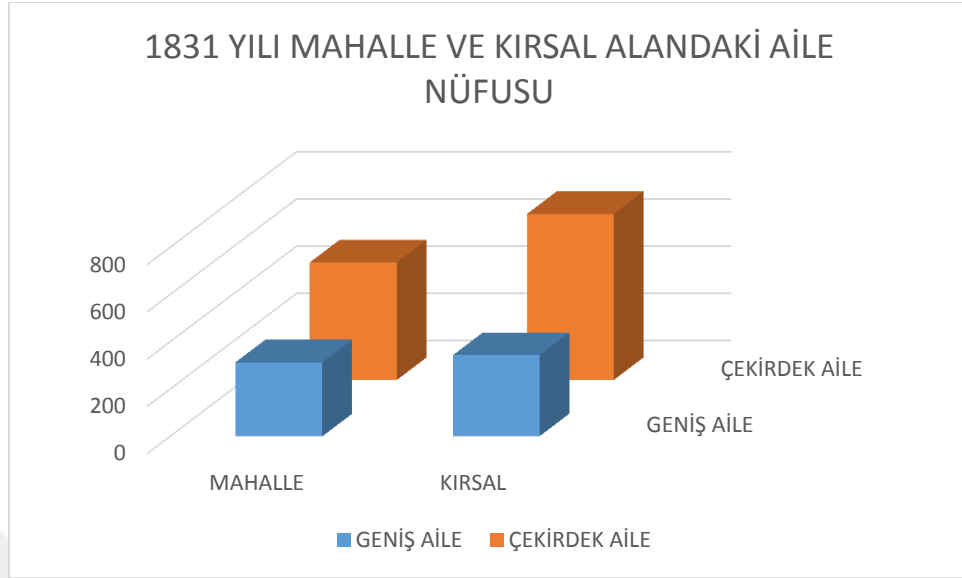
3. BÖLGE HALKININ AİLE YAPISI

1. Geniş Aile ve Çekirdek Aile

Aile biyolojik ilişkiler neticesinde insan türünün devamını sağlayan, toplumsallaşma sürecinin ilk ortaya çıktığı, karşılıklı ilişkilerin belirli kurallara bağlandığı o güne dek toplumda oluşturulmuş maddi ve manevi zenginlikleri kuşaktan kuşağa aktaran, biyolojik, psikolojik, ekonomik toplumsal, hukuksal ve benzeri yönleri bulunan toplumsal bir kurumdur⁶³. Bu kurumu meydana getiren ana unsurlar ise anne, baba ve çocuklardan oluşan üyelerdir. Çekirdek aile sistemi olarak kabul edilen bu düzen dışında bir de üç kuşağın bir arada yaşadığı, yakın akraba ve kardeşlerin ailelerini de içeren geniş aile sistemi mevcuttur⁶⁴. Türk aile sisteminin ananelerine dayalı çekirdek aile içerisine dahil olan aile büyükleri, kardeşler, amcalar, yeğenler ve farklı akrabalarından oluşan bu geniş aile sistemi görünse de Osmanlı toplumunun genel itibarıyla çekirdek aileden oluştuğuna dair tezler mevcuttur. Bu bağlamda incelediğimiz nüfus defterleri de bu tezi savunur niteliktedir. Ancak nüfus sayımlarının sadece erkeleri kapsamı, aile bünyesinde var olan kadın akrabaların tespit edilememesinden kaynaklı aile yapısının net bir şekilde ortaya çıkarılmasını kısıtlamaktadır.

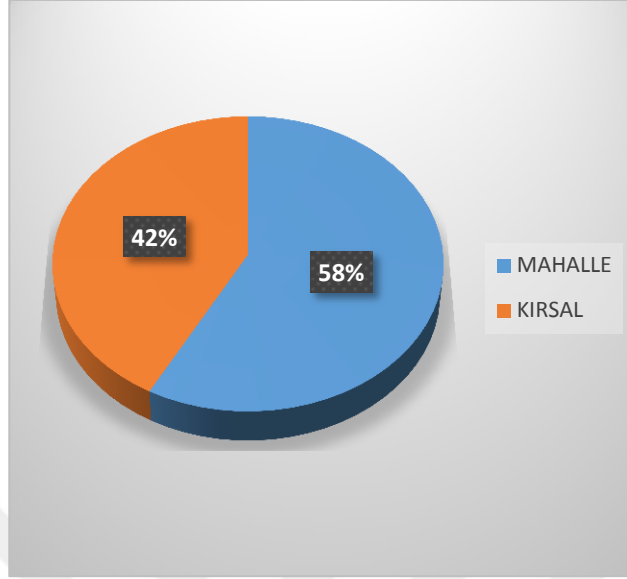
⁶³ Şenay Yapıcı, Türk Toplumunda Aile Ve Eğitim İlişkisi, Turkish Studies, volume 5, Issue 4, 2010, s.1544-1570

⁶⁴ İlber Ortaylı Osmanlı Toplumunda Aile, Pan yay., İstanbul 2002.s.61

Grafik 6 : Geniş Aile Ve Çekirdek Aile

1831 yılı verilerine göre 2697 haneden %44'nün çekirdek aile olduğu görülmüştür. Çekirdek ailelerin kaza genelindeki dağılımı ise şöyledir. % 41'i 498 hane ile mahalleler de, bulunurken, %53'ü 644 hane ile köylerde, % 4'ü 58 hane ile çiftlik nüfusundadır. Ancak çekirdek aile bünyesinde babaları ile birlikte yaşayan evli, ama erkek çocuğu olmadığı için bekar görünen oğullar tesbit edilmeleri mümkün olmadığından dikkate alınmamıştır⁶⁵. Nüfusun %24'ü ise geniş aile olarak tespit edilmiştir. Bunlardan % 47'si 313 hane ile mahalle nüfusunda, % 46'sı 302 hane ile köylerde bulunmaktadır. %6, 2 'si ise 41 haneden ibaret olup çiftliklerde tespit edilmiştir. Kaza genelinde geniş ailenin bulunmadığı tek yerleşim yeri ise Kızıllar ağını köyüdür. Birde geniş ve çekirdek aileler dışında hanelerde sadece tek erkek nüfusun kaydedildiği 842 hane tespit edilmiştir. Nüfusun %31'ni oluşturmaktadırlar.. Bu hanelerde yaşayan erkeklerin evli ve oğlu olmayan hane reislerini yoksa bekar erkekler mi olduğunun ayırımına varılamamaktadır. 24-80 yaş aralığında bu şekilde sadece erkeğin kayda geçtiği hanelerden % 57'si 487 haneden mevcut olup mahalleler de, bulunmaktadır. %34'ü 294 hane ile köylerde, %7,2 'si ise 61 hane ile çiftliklerde tespit edilmiştir..

⁶⁵ Doğan Yörük-Aynur Karadoğan, Çayan Derbendinde Demografik Eğilimler (1840-1845) History studies, volume7, Issue 3, september2015, s.168-190

Grafik 7 : Hanede Tek Yaşayan Bireyler

1.1 Hanelerde Görülen İkinci Evlilikler

Aile yapısında asıl dikkati çeken husus ise ikinci evliliklerdir. Osmanlı toplum yapısında özellikle Anadolu'nun taşra kentlerinde aile yapısı 17.yüzyıldan 19. Yüzyıla kadar belli niteliklerde devam etmiştir. Aynı anda birden fazla kadınla evlilik nadir görülürken boşanmalar sık yaşanmıştır⁶⁶. Kaza genelinde 1831 yılı evlilik örnekleri incelendiğinde bunların boşanma sonucunu yoksa eş kaybı ile mi yapılan ikinci evlilikler olduğunun ayrımı yapılamasa da 480 hanede ikinci evliliğe rastlanılmıştır. Nüfusun % 17'si ikinci evliliklerdir. Bu evliliklerin tespit edilmesinde ise hanede kayıtlı erkek çocukların ve babanın yaşı dikkatte alınmıştır. Baba ile ilk oğul arasında ki yaş dengeli iken ikinci oğulların baba ve büyük oğul ile arasındaki yaş farkı açılmıştır. Asıl dikkati çeken ise ikinci evliliklerin kadın ağırlıklı olmasıdır. Sık rastlanılan bu evliliklerde üvey oğlanların hanedeki öz oğullardan yaşlarının büyük olduğu görülmüştür. Osmanlı toplumunda boşanmaların sık görüldüğü varsayımı olsa da kadınların eş kaybı ile ikinci evliliğe yönelmesi daha muhtemel görünmektedir. Bu kanıya varılmasının sebebi ise ikinci evliliklerde hanelerde görülen üvey oğullardır. Yani oğulların boşanma sonucu baba hanesinde değil, anne ve yapılan ikinci evlilik neticesinde babalığı hanesinde görülmesidir. Ayrıca nüfus sayımlarının Osmanlı-Rus harbi bitiminde tamamlandığı göz önüne alınırsa eşini

⁶⁶ Suraiya Faroqi, "Kadın Ve Aile", Osmanlı İmparatorluğun Ekonomik Ve Sosyal Tarihi(1600-1914), C.II, Eren yay., İstanbul, 2000, s.721

kaybeden,dul kalan, çocuklu kadınların ikinci evliliklerinin kaza da yaygın görülmesi normaldir. Yapılan evliliklerin oranlarını verecek olursak, kent nüfusu olarak niteleyebileceğimiz mahalle nüfusunda toplam 116 hanede ikinci evlilik mevcuttur. 35 hanede erkeğin ikinci evlilik yaptığı görülmektedir. Daha önce değinildiği gibi baba ilk çocuk ve ikinci çocuk arasındaki yaşlar dikkate alınarak bu kanıya varılmıştır. 81 hanede ise üvey oğullar tespit edilmiştir. Kadınların evlilik oranları mahalle nüfusunda erkelerin 2.5 katıdır. Köylerde ise toplam 118 ikinci evlilikten 25'i erkeklere 93'ü kadınlara aittir. En fazla ikinci evlilik çiftliklerde görülmektedir. 246 hanede tespit edilen ikinci evliliklerin 63'ü erkeklerin 183'ü ise kadınların ikinci evliliğidir. Evlilik örnekleri ekler kısmında tablo şeklinde ayrıntılı verilmiştir.

1.2.Hanede Yaşayan Diğer Akrabalar

Osmanlı toplum yapısında çekirdek aile sisteminin yaygın olduğu ve nüfus verilerinin de kaza genelinde bunu destekler nitelikte olduğuna değinmiştik. Ancak Osmanlı'nın geleneksel şehir ve köylerinde ailenin üretim ihtiyacı, yıllık tüketim stokunun hazırlanma zorunluluğu, kırsal bölgelerde iş bölümü, ailenin korunma ihtiyacı⁶⁷ gibi sebepler iki, üç ailenin bir arada yaşama zorunluluğunu getirmiştir. Ayrıca ölümler ve ekonomik sıkıntılarda bu sebepler arasında gösterilebilir.

⁶⁷ Ortaylı, Aile, s.4.

Tablo 5 : Hanelerde Görülen Akrabalar

Akrabalar	1831
Kardeşi	414
Hizmetçi	60
Yeğeni	39
Kayını	26
Damadı	19
Çırağı	16
Torunu	39
Emmisi oğlu	7
Şakirdi	20
Akrabası	4
Kerimesi	2
Kayınpederi	1
Eniştesi	2
Bacanağı	1
Teyzezadesi	1
Babalığı	1
Dayısı oğlu	1
Emmisi	3

Aynı çatı altında yaşayan geniş aile olarak tabir ettiğimiz hanelerde en fazla kardeşlerin bir arada yaşadığı görülmektedir. Kalabalık aileler içerisinde nüfusun %63'nü oluşturur ve ekseriyeti köylerde gözlemlenmiştir. Ziraata dayalı bir geçim sürdürdüklerinden olsa gerek iki bazen üç ailenin bir arada yaşadığı görülmektedir. Kardeşlerden sonra yoğun olarak görülen ikinci grup ise hizmetçiler olmuştur.. Hizmetlilerin ekseriyeti mahalle nüfusunda karşımıza çıkmaktadır. %9 orana sahiptirler. Mahallelerde yaşayan insanların köy nüfusuna göre ekonomik durumlarının daha iyi olduğu anlaşılmaktadır.

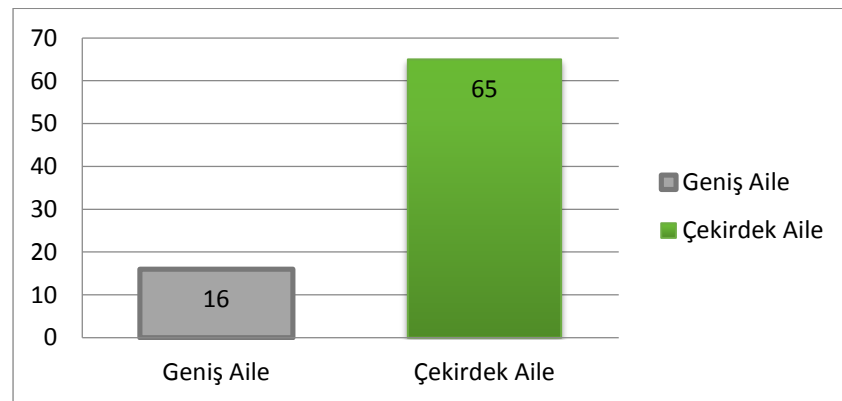
Yine hanelerde sık rastlanılan akrabalarından torunlar (hafidi) ve yeğenler üçüncü çoğunlukta gelmektedir.% 5.9'luk payı oluştururlar. Torunların yeğenlerin

maaile içerisinde görülmesi yaygındır. Baba kaybı ile amcanın yanında kalan yeğenler olduğu gibi aynı hanede yaşayan kardeş çocukları olması da muhtemel sebepler arasında gösterilebilir. Kayınlar ise kadının ailesinden tespit edilebilen ve nüfus defterlerinde hanede sık görülmeyen akrabalar arasındadır. Ancak 1831 yılında ki durum farklıdır. Ekseriyetinin sabi ve şabb-ı emret olduğu görülmektedir. Yani anne ve babasını kaybetmiş ablasının yanında yaşamak durumunda kalan çocuklardır. Damadın hane reisi kayınpederin yanında kaydedildiği haneler ise köy ve çiftliklerde görülmektedir. Çıraklar ve şakirler ise ekseriyetle mahalle nüfusunda mevcuttur. Bunların dışında hanelerde görülen yakınlık derecesi farklı ender görülebilen akrabalar tespit edilmiştir. Emmisi oğlu (7), akrabası (4), Kayınpederi (1), bacanağı (1), dayısı oğlu(1), teyzesadesi(1) ve babalığı (1), ile kalan nüfusun oranı %'2 dir. Dikkati çeken ise erkek nüfusun kaydedildiği bu sayımlarda akrabalar arasında görülen iki kişinin kerimesi (kız evlat) olarak ifade edilmesidir.

1.3.Gayrimüslimlerin Aile Yapısı

Gayrimüslim nüfusun aile yapısı toplam 124 hane üzerinden değerlendirilmiştir. Çekirdek aile olarak tabir ettiğimiz anne, baba ve çocuklardan oluşan 73 hane tespit edilmiştir. Nüfusun % 58'si'ni oluşturur.

Grafik 8 : Gayrimüslimlerde Geniş Ve Çekirdek Aile

Geniş aile ise anne baba ve çocuk unsuru dışında farklı akrabalarında hane içinde yaşamasından oluşan aile tipi olup bu şekilde 16 hane mevcuttur. %14'lük payı oluşturmaktadırlar.. Hanede baba adı kayıtlı olmayan 2 veya 3 erkek kardeşin bir arada yaşadığı toplam 8 hane tespit edilmiş bunlar geniş aile statüsünde belirtilmiştir.3 hane ye bakıldığında 2 kişi kayını ile bir kişi damadı ile yaşamaktadır.

yine 4 hanede yeğeni, 1 hanede hizmetçisi ile yaşayan aile verilerine rastlanılmıştır. Tek erkeğin kaydının olduğu 35 hanede ise sadece hane reisinin kaydı bulunmaktadır. Nüfusun %28 'sini oluşturmakla beraber Bunların en küçüğü 25, en büyüğü 80 yaş aralığındadır. Bu erkeklerin arasında bekar kişiler olabileceği gibi ekseriyetinin erkek çocuğu olmaması muhtemel görünmektedir. Gayrimüslim aile yapısında değinilmesi gereken diğer nokta ise 3 hanede karşımıza çıkan üvey oğulları ibaresidir. Bunlar hane reisinin oğulları altında ibraz edilmiştir. Oğulların yaşları incelendiğinde üvey oğulların öz oğullardan yaşlarının büyük olduğu görülmüştür. hem kadının hem de erkeğin ikinci evliliği olması söz konusudur. gayrimüslimlerin çocuk sayıları irdelendiğinde ise .31 hanede tek çocuk, 16 hanede 2 çocuk, 9 hanede 3 çocuk, 5 hanede 4 çocuk, 3 hanede 1'er üvey çocuk olmak üzere 5' er erkek çocuk mevcuttur. genel hesaplandığın da hane başına ortalama 1 çocuk düşmektedir.

2. İsim, Lakap Ve Ünvanlar

2.1.Şahıs İsimleri

Türkler islamiyeti kabul etmeden önce Türkçe adlar kullanırken müslümanlığın etkisi ile zamanla arapça isimlere yönelmişlerdir. XVI. Yüzyıldan itibaren ise Türkçe adların pek fazla kullanılmadığı görülmüştür⁶⁸. Kaza genelinde farklı 120 isme rastlanılmıştır. Bunlardan bir kısmı çok yaygın görülerken çoğu bir ya da birkaç kere kullanılan isimlerdir. Kaza genelinde 14 isim daha çok görülürken, bir defa geçen isimlerin sayısı 41, çift isimler ise sadece 12 kişi de görülmüştür. En yaygın isim 1000 kişide görülen Mehmet adıdır. Hz. Peygambere saygıdan dolayı Muhammed adını direk almanışlar Mehmet şeklinde söylemişlerdir⁶⁹. Kaza nüfusunun % 17'si Mehmetlerden oluşmaktadır. Yine Mustafa ,Ahmet isimleri de bu inanca binaen kullanılan isimler arasındadır. Kaza genelinde görülen diğer en yaygın isimler şöyledir ikinci sırada Mustafa ismi yer alır 566 kişide görülen isim (% 9), oranındadır. Ali 524 (% 9), Ahmet 441 (% 7), Hasan 376 (% 6), paya sahiptir. onu 307 kişi (% 5.4) ile İbrahim , 290 kişi (% 5) ile Hüseyin isimliler takip etmiştir. Yine Osman 224 (%3.3), Süleyman 183 (% 3.2), İsmail 181 (3.1), Ömer 167 (2.9), Halil 148 (2.6), Memiş 106 (1.8) ve Abdullah 102 (%1.8) karşımıza çıkan yaygın isimler arasındadır.

⁶⁸ Kütükoğlu, Menteşe Sancağı, s.81

⁶⁹ M.Özgü Aras, "Ad Koyma", DİA, s. 333

Tablo 6 : 1831 Yılı Kaza Genelinde Kullanılan İsimler

İsimler	Kişi Sayısı	İsimler	Kişi Sayısı	İsimler	Kişi Sayısı	İsimler	Kişi Sayısı
Mehmed	1000	Nasuh	14	İshak	4	Bedrettin	1
Mustafa	566	Mevlûd	14	Hamdi	4	Alaattin	1
Ali	524	Hamza	13	Abdulcelil	3	Ayvaz	1
Ahmed	441	Eyüb	11	Mehmet emin	3	İskender	1
Hasan	376	Yakub	9	Selahattin	2	Raşit	1
İbrahim	307	Nurullah	9	Süllü	2	Kemal	1
Hüseyin	290	Veyis	8	Abdulmuttalib	2	Mesut	1
Osman	224	Nebi	7	Ümmet	2	Ali mümin	1
Süleyman	183	Hıdır	7	Kerim	2	Murad	1
İsmail	181	Abdulahab	7	Sait	2	Çelebi	1
Ömer	167	Abid	7	Abdi	2	Mansur	1
Halil	148	Mükremin	7	Nuh	2	Ethem	1
Memiş	106	Emrullah	7	Muhiddin	2	Mahmud alemdar	1
Abdullah	102	Numan	7	Bektaş	2	Abdulşah	1
Musa	98	Ramazan	6	Abdulgani	2	Rıza	1
Mahmud	91	Yunus	6	Mehmet arif	2	Vecdi	1
Abdurrahman	67	Cafer	6	Sinan	2	Ali raşit	1
Yahya	63	Feyzullah	6	İdris	2	Abdalbaki	1
Veli	62	Abbas	5	Makbul	2	Abdalcabbar	1
Abdulkadir	59	Habib	5	Şakir	1	Hanifi	1
Abdulkerim	46	Musalli	5	Şemseddin	1	Mehmet sait	1
Yusuf	45	Nebi	5	Resul	1	İslam	1
Durmuş	41	Dede	5	Aşi	1	Kenan yusuf	1
Bekir	41	Davud	5	Abdulkazm	1	Ali arif	1
Ebubekir	39	Durmuş ali	5	Derviş	1	Kerim abdullatif	1
Salih	27	Abdullatif	4	İlyas	1	İzzet	1
İbiş	24	Arif	4	Ali bayram	1	Nazif	1
İsa	24	Emir	4	Adil	1	Abdullah ali	1
Receb	19	Bayram	4	Hüdayi	1	Tahir	1
Himmet	15	Şaban	4	Latif	1	Toplam	5666

Çift isim kullanan sadece 12 kişi bulunmaktadır. Mahmut alemdar, Kenan Yusuf, Mehmet sait, Abdullah ali, Ali raşit , Ali arif , Abdullah ali, Kerim abdüllatif , Durmuş ali ve Ali bayram sadece birer kişide gördüğümüz isimlerdir.

Bir veya en fazla iki kişide gördüğümüz isimler ise nüfusun % 1'ni oluşturmaktadır. Bir defa geçen isimler 41 kişide karşımıza çıkmaktadır. Farklı isimler içerdikleri için çift isimlilerde bunlar içerisine dahil edilmiştir. Kullanılan isimlerin peygamber ve halife isimleri olması şaban, ramazan, recep, gibi İslamiyet'te mübarek sayılan ay adlarının kullanılması dışında bir de Allah'a kulluğu ifade eden Abdülğani, Abdullah, Abdülbaki ve Abdülkerim gibi, isimler çok yaygın kullanılmıştır. bunlar nüfusun % 5'ni oluşturmaktadır. İbiş, Memiş gibi kısaltma yoluna gidilerek söylenen isimlerde yaygınlık göstermektedir. İsimler konusunda dikkati çeken diğer bir husus ise dedenin veya babanın isminin çocuklara verilmesidir. Toplumda büyüğün adının konulması saygınlık gösterisi olarak kabul edilmiştir. Ancak bu bazı durumlarda abartılarak bazı hanelerde kayıtlı bütün erkek çocuklara aynı isim verilmiştir.

2.2. Gayrimüslimlerin İsimleri

Osmanlı İmparatorluğu her milletten her dinden farklı etnik unsurları barındırmaktaydı. Anadolu'nun pek çok yerleşim yerinde özellikle şehirlerde bu farklı unsurlar bir arada yaşamaktaydı. Gayrimüslim nüfusun ekseriyetini oluşturan Ermenilerde kendi isimleri ile anılan millet statüsünde idiler öyle ki Osmanlı devleti içerisinde en güvenilir millet olarak görülüyorlardı⁷⁰. Gayrimüslim olarak nitelendirdiğimiz nüfus defterlerinde ki kişi isimleri dikkate alındığında bunların ağırlıklı olarak ermeni, bir kısmının da rum nüfus olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kullanılan isimlerin verilmesinde ki gaye ise gayrimüslimler arasında görülen Türk isimleridir. Bu Konuda ortaya atılan makul görüş ise Orta Anadolu'nun Çeşitli Bölgelerinde yaşayan ana dilleri Türkçe olan ancak rumca bilmeyen, Hristiyan ortadoks inancında ki Karamanlı Türklerinin, Paralı asker veya savaş esiri olarak Bizans hizmetinde bulunan Türkler Olduğu savıdır⁷¹.

⁷⁰ Sezgin Zabun, 1833 Yılı Sivas İli Merkez Kazası Gayrimüslim Nüfus Defterlerine Göre Gayrimüslimlerin Cizye Vergisi Ve Konut Mülkiyeti Verileri Ve Fiziksel Özellikleri, Uluslararası Ticaret Ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, C.2,S1,s.52

⁷¹ Nuri Yüce Karamanlı Türkleri İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili Ve Edebiyatı Dergisi, Yıl 2010, C.42, S.42, s 155-164

Tablo 7 : Gayrimüslimlerin İsimleri

İsimler	Kişi Sayısı	İsimler	Kişi Sayısı
Ohannes	12	Ovannes	1
Agop	12	Paper	1
Serkiz	11	Atam	1
Kirkor	11	Todos	1
Bedros	9	Yekogos	1
Karabet	8	Ösob	1
Vartan	8	Gorgor	1
Bağdasar	6	Kölekin	1
Artin	6	Pirhedor	1
Arakil	6	Kazer	1
Mardoros	6	Ermeniyan	1
Estebam	5	Hamil	1
Kigork	4	Evpo	1
Hırabit	4	Mardiros	1
Abraham	3	Onan	1
Mıgırdiç	3	Toros	1
Kiragos	3	Esabel	1
Yenkagos	3	Avakim	1
Dolen	3	Bali	1
Mesis	3	Badi	1
David	3	Azerya	1
Manik	3	Ermin	1
Asadur	3	Esbeksan	1
Karadolen	2	Ovadik	1
Haçık	2	Filiyoz	1
Samil	2	Akca	1
Minas	2	Nezari	1
Marselin	2	*Sinan	2
Haçador	2	*Bayram	2
Avdik	2	*Mikail	1
Cefid	2	*Devlet	1
Östeban	2	*Zeki	1
Yagya	2	*Murad	1
Kares	2	*Ayvaz	1
Acır	2	*Mercan	1
TOPLAM		198	

Kullanılan isimlerin bu tezi destekler nitelikte olmasından başka dikkat çeken ikinci nokta ise hane reisi olarak kaydedilen babanın veya oğullardan birinin Türkçe, diğerinin yabancı isimle karşımıza çıkmasıdır. Külhan mahallesinde yaşayan hane reisi bayramın oğullarının ismi Gorgor Karabet ve Artindir. Örnekler bu şekilde irdelendiğinde bir kültür alışverişinin söz konusu olduğu da söylenebilir. Gayrimüslim nüfus içerisinde 9 farklı Türkçe isim kullanılmıştır. iki kişide Sinan , iki kişide Bayram tek kişi de görülen isimler ise Akça, Devlet, Zeki, Murat , Ayvaz, Mercandır. Nüfusun %'5 inde Türkçe isimler kullanılmıştır. Gayrimüslimler arasında en yaygın isimler 12 kişi ile Ohannes, 12 kişi ile Agop, 11 kişi ile Serkez ,11 kişi ile Kirgor, 9 kişi ile Bedros, 8 kişi ile Karabet ve 8 kişi ile Vartan isimleridir. Bağdasar, Artin ,Arakil, Mardoros isimleri 6'şar kişide, Esteban 5kişide görülür. Toplam gayrimüslim nüfus içerisinde bu isimlerin kullanılma oranı %' 50 dir 63 kişide ise .2, 3 ve 4 kere geçen isimler kullanılmıştır. Nüfusun %31'ni oluşturmaktadır. 33 kişide ise bir defa kullanılan isimler mevcuttur bunlara Türk isimleri de dahil edilmiştir. Ve nüfusun %16'sını içermektedir.

2.3.Lakap Ve Ünvanlar

Lakaplar verilirken şahısların fiziki özellikleri, meslekleri, sosyal statüleri ve memleketleri belirtilecek şekilde verilmiştir. Bunların dışında mizaçları, alışkanlıkları gibi özellikleri de lakapların verilmesinde önemli rol oynamıştır.

Lakaplar içinde en fazla görülen kişilerin meslekleri olmuştur. Eskici ömer, Kalaycı hüseyin, Postacı İsmail, Arabacı hasan, Helvacıoğlu, Tüfekçioğlu gibi lakapları örnek verebiliriz. Herhangi bir mesleği olmayan ekonomik durumu kötü insanlar için fukaradan, fukaranın oğlu gibi ifadelerle nitelendirilmesi dikkat çekmektedir. Bunun yanı sıra kişiler memleketleri ile tanımlanmıştır. Karapınarlı himmet, Aladağlı Mehmet, İlisıralı Hasan, Türkmenelinden Mustafa şeklinde belirtilmişlerdir. sakal ,bıyık göz rengi, ten rengi, engel durumları gibi hususlarda da lakaplar verildiği görülmüştür. Tara bıyıklı, gök gözlü, Uzunsakallı, Keloğlu, Arap, sarıca, Kör gözlü, kolsuz, altı parmak, boynu kalın gibi lakaplar belirtilmiştir. Mizaçlarına ve alışkanlıklarına yönelik verilen lakaplar ise bir hayli dikkat çekicidir. Katır Ahmet, Sakız hüseyin, Abes Abdurrahman, Gelin Ali, Tiryaki Halil, döneke Abdullah örnekler arasındadır. Kaza genelinde kaydedilen hane reislerinin

ekseriyetinde farklı kategorilerde lakaplar görülmesinden kaynaklı hepsini ayrıntılı vermemiz mümkün olmamaktadır. Ancak sosyal statülerine dair lakaplar seçilmiş ve tabloda belirtilmiştir.

Tablo 8 : 1831 Statü Bildiren Ünvanlar⁷²

Ünvanlar	1831
Hacı	52
Elhac	43
Molla	21
Seyyid	533
Hoca	19
Derviş	14
Şeyh	9
Sofu efendi	3
Efendi	17
Seyyid Elhac	12
Elmümin	1
TOPLAM	724

Sosyal statülerine dair verilen lakaplar içerisinde dine dayalı terimler ve ifadeler dikkat çeker. Bunlar içerisinde en fazla seyyid sıfatı görülmüştür. öyleki 533 kişi ile nüfusun % 8,7'sinde bu ibare görülmektedir. Şahısların kendilerini peygamber soyuna dayandırarak saygı kazanmak istemeleri dönemin şartlarında doğal görünebilir. Ancak soy belirtisi olan bu sıfatın hane reislerinde görülmesinden ziyade bazı oğullarında veya aynı haneyi paylaştığı kardeşlerinin bazılarında olmamasıdır. Seyyid sıfatını kullananlardan % 6,3'ü 384 kişi ile mahallelerde, 134'ü %2,2 ile köylerde, 15 kişide % 0,2 ile çiftliklerdedir..

Kaza genelinde şahıslara verilen ünvanlar içerisinde ikinci sırada hacı sıfatı görülmektedir. Bilindiği gibi hacılık, islamın şartlarından birinin yerine getirilmesidir ancak Anadolu ve Rumeli kasabalarının varlıklı kişileri için bile hacca gitmek mali

⁷² “Elhac” Kabeyi ziyaret eden kimse, “seyyid” hz. Muhammedin torunu hz. Hasanın soyundan gelenler, “derviş” Allah için fukaralığı kabul eden veya bir tarıkata bağlı kişi, “Molla” alim veya medrese talebesi, “şeyh” tekke ve zaviye reisi müritleri olan kimse. Bkz. Ferit Develioğlu Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ankara,2010,s. 256,1136, 211, 783, 1191.

fedakarlıklar gerektirdiğinden⁷³ hac ibadetini herkesin yapamayacağı aşikardır. Öyle ki Hacı ünvanının defterdeki kişilerin yaşlarını da göz önüne alarak yaygın bir şekilde kullanıldığını söyleyebiliriz. Nitekim defterde 5 yaşında hane reisi olarak kaydedilen Mehmet ve 65 yaşında ak sakallı Yahya bey'e de Hacı ünvanı verilmiştir. Elhac ünvanıda yine hacı olmakla aynı manada kullanılan sıfatlardan biri olup 43 kişide bulunmaktadır. Kullanılan diğer ünvanlar ise şöyledir; Molla 21, Hoca 19, Derviş 14, Şeyh 9, Sofu efendi 3 kişide mevcuttur. Efendi ünvanı diğerlerinden farklı olarak ticaretle uğraşan kişiler için kullanılmış olup 17 kişide bu ünvana rastlanılmıştır. Bunların dışında Seyyid Elhac 12 kişide, El Mümin ünvanı ise 1 kişide bulunmaktadır.

⁷³ Suraiya Faroqi, "Hacılar ve Sultanlar Tarih Vakfı Yurt yay., İstanbul, 2008, s.6.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. MESLEKİ YAPI VE ASKERİ BİRİMLERDE GÖREV ALANLAR

1. Meslekler

1831 tarihli nüfus defterinin önemli bir özelliği de hane reislerinin ekseriyetinin meslek bilgilerini içeriyor olmasıdır. Bu sayede Karamanda faaliyet gösteren meslek gruplarını tespit etmemizi sağlamıştır. Aynı zamanda insanların geçimlerini nasıl temin ettikleri ve kazanın ekonomik yapısını görebilmemiz açısından da önem arz etmektedir. Meslekler ayrıntılı ele alınmak adına kategorilere ayrılarak belirtilmiştir. 2123 hane reisinin meslek bilgileri tespit edilmiştir. Meslek erbabı kişiler mahallelerde 872, köylerde 1105, çiftliklerde 146 kişiden ibaret olup hangi mesleklerin nerelerde çoğunlukta olduğunu görmek adına detaylı verilmiştir.

Tablo 9 : Meslek 1831 Yılı Meslek Grupları

	Meslek	Kişi sayısı		Meslek	Kişi Sayısı
İlmiye Mensubu	İmam	80	Giyim	Terzi	18
	Müftü	2		Papuccu	7
	Müezzin	2		Çizmeci	3
	Müderris	6		Mestçi	2
	Muallim	5		Çuhacı	2
	Hatib	2		Yemenci	6
	Ulema	6		Penyeci	3
Vazifeliler	Muhtar	34	Koşum malzemesi üretenler	Postacı	13
	Voyvoda	6		Debbağ	91
	Kethüda	5		Nalbant	13
	Kulbaşı	1		Semerci	12
	M.Katip	1		Saraç	3
	Kale dizdarı	1		Timurcu	10
Ticaret	Tüccar	14	Sanatsal Meslekler	Neyzen	2
Nakliye	Arabacı	5		Hattat	3
	Deveci	8	Diğerleri	Hamamcı	1
	Katırcı	3		Kalaycı	24
Gıda	Uncu	1		Yemci	2
	Helvacı	14		Çilingirci	11
	Leblebici	10		Boyacı	2
	Kebapçı	1		Dülger	2
	Aşçı	2		Bekçi	2
	Kahveci	7		Bahçevan	21
	Ekmekçi	1		Kömürcü	1
	Pirincci	3		Oduncu	11
	Bakkal	10		Tüfekçi	4
	Tuzcu	14		Berber	14
	Attar	7		Duhancı	9
	Kadayıfçı	1		Eskici	29
	Yağhaneci	6		Sabuncu	2
ZİRAAT	Rençber	679		Taşçı	2
	Irgat	51		Çoban	62
	Çiftçi	755		Deve çobanı	1

İkinci husus ise hane reislerinin bazılarında iki meslek kaydı birden düşülmüştür, imam-muhtar katip-hafız, muhtar- hatip gibi bu tarz meslek gruplarında ise hane reisinin ilk mesleği ele alınmıştır.

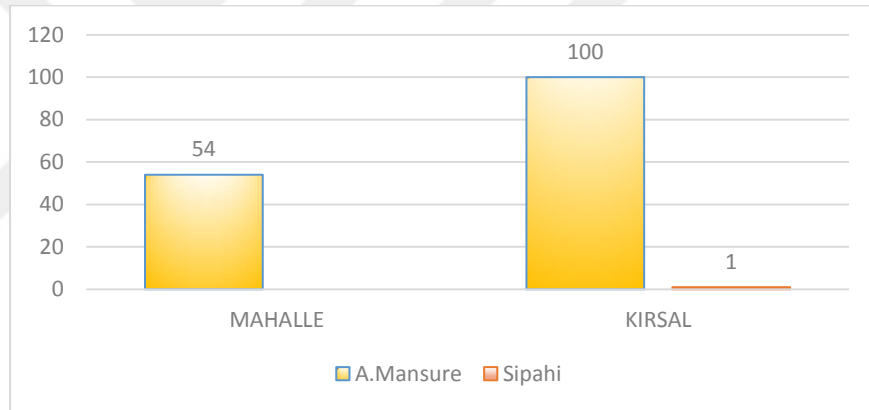
Ziraat grubunda verdiğimiz toprağı ekip biçen tarımsal alanda çalışan nüfusun oranı ise bir hayli fazladır. Çiftçilikle uğraşan 755 kişi mevcuttur.73 kişi mahallede, 592 kişi köyde 90 kişide çiftlikler de karşımıza çıkmaktadır. Rençberler 679 kişiden oluşmakta 278'i mahallede, 376'sı köyde 25 kişide çiftlikler de yaşamaktadır. Irgatlar ise 51 kişi olup 30' u mahallede, 11'i köyde 10 kişide çiftliklerde tespit edilmiştir. Toplam nüfus içerisinde 1485 kişi olup nüfusun %69'unu oluşturmaktadır. Giyim üzerine çalışan meslek dallarında 54 kişi bulunmaktadır. Terzi 18, papuçcu 7, çizmeci 3, mestçi 2, çuhacı 2, yemenci 6, penyeci 3, postalcı 13 kişidir. Tamamı mahallelerde görülen bu mesleklerin oranı % 2,5 dir. Koşum malzemeleri üzerine üretim yapanlar 129 kişidir. Debbaglar 91 kişidir defterde bazı yerler tabakçı olarak da belirtilmişlerdir.78'i mahallelerde 5' i köylerde 8 kişide çiftliklerde bulunmaktadır. Nalbant 13, semerci 12 kişidir 1kişi köyde olmak üzere diğerleri mahallelerde bulunmaktadır. Saraç 3, timurcu (demirci) 10 kişidir, 1kişi köyde 9 kişi mahallelerde bulunmak üzere nüfusa oranları % 6 dır. Sanatsal meslek grubunda belirtilen neyzen 2,hattat 5 kişidir. Nüfus içerisinde % 0,2 oranla en düşük meslek grubudur ve mahallelerde karşımıza çıkmaktadırlar.

Belli bir gruba dahil edilemeyen meslek erbabları ise diğer başlığı altında toplanmıştır. Mesleği belirtilen nüfus içerisinde oranları % 9,4 ile 200 kişidir. hamamcı 1, kalaycı 24 kişidir 1'i köyde olmak suretiyle diğerleri mahallelerde tespit edilmiştir. Yemci 2, çilingirci 11, boyacı 2, dülger 2, bekçi 2, bahçevan 21, kişi olup, 13'ü mahallelerde 8' i köylerde dir. Kömürcü 1kişi mevcut olup köyde bulunmaktadır. Oduncu 11 kişinin 8'i mahallede 3'ü köylerde mevcuttur. Tüfekçi 4, berber 14 kişi olup 9'u mahallelerde, 5' i köylerde dir. Duhancı (tütüncü) 9, eskici 29 kişidir. 24' ü mahallelerde 5' i köylerde dir. Sabuncu 2, taşçı 2 kişidir. Çoban 62 kişi olup 29' u mahallede, 28' i köyde 5 kişide çiftliklerde dir. Son olarak 1 kişide deve çobanı olup köyde tespit edilmiştir. Bunlar dışında mesleği bulunmayan yoksul insanlar ise fukaradan ibaresi ile belirtilmiştir. Bunlar toplam nüfus içerisinde 34 kişidir. 10 kişi mahallelerde, 22 kişi köylerde, 2 kişi ise çiftliklerde bulunmaktadır.

2. Askeri Birimlerde Görev Alanlar

Daha önce belirtildiği gibi Müslüman nüfusun sayımının asıl amacı Asakir-i Mansureye alınacak olan kişilerin tespit edilmesi idi. Asakir-i Mansure nizamnamesinde askere alınma yaşının 15-30 yaş aralığında olacağı ,ancak istenilen vasıfları bulundurduğu taktirde 40 yaşına kadar olanların da alınabileceği kaydedilmişti⁷⁴.1831 yılı verilerinde askere alınan kişilerin yaşları beyan edilmediği için buradan bir çıkarımda bulunmak zorlaşmıştır. Ancak genel nüfus içerisinde sadece %2,5 i'nin askere alınması yaş grupları kısmında da belirttiğimiz gibi askere gitmemek adına yaşlarını yanlış beyan etmelerinden kaynaklı görünmektedir.

Grafik.9 - 1831 Yılı Kentsel Ve Kırsal Alanda Askeri Görevliler

Kaza genelinde asker dağılımı incelendiğinde. 53 kişi mahallelerden, 95'i köylerden ve 6 kişide çiftliklerdendir. Mahalle bazında en fazla asker gönderen Cedid mahallesi 6 kişidir. Fenari, Çeltek, Hacı celal ve Zaviye sultandan ise 5'er kişi gönderilmiştir. Say ve Şeyhler mahallesinden ise 4 kişidir. Buna karşın Sekiçeşme, Ayrıklı, Kavşud, Siyahser rumi, Köhne bedesten, Gazialp, Koçak dede ve hoca mahmut baba mahallelerinden asker gönderilmemiştir. Köylerde ise en çok asker gönderen 40 kişi ile İlisıra köyüdür.18 kişi İbrala köyü ve 13 kişi ile Kılbasan köyü en çok asker gönderen yerlerdir. diğer köyler ise şöyledir; Burhan 6, Kızıllar 4,

⁷⁴ Kütükoğlu, *Menteşe sancağı*, s.171.

Afgan 3, Bucak kışla ve Çatak ve Kürt köylerinden 2'şer kişi, Alamuslu ,Çukurbağ, ve Dağal köylerinden 1'er kişi gönderilmiştir.

Kemranlu, Fisandun, Seyyidhasan, Öztemür, Zengan, Ağın, Göğes ve Dağa köylerinden ise asker gönderilmemiştir. Daha önce belirtilen 9 çiftlikten ise 5 kişinin Asakir-i mansurede olduğu belirtilmiştir. Son olarak İbrala köyünde 1 kişinin de sipahi⁷⁵ olduğu kayda geçmiştir.

⁷⁵ “Sipahi” Sancaklarda tımar ve zeamet adı verilen dirlikleri tasarruf eden ve sefer zamanında da sancakbeylerinin bayrağı altında savaşa giden süvari kuvvetleridir .bkz. Ünal, Müesseseler Tarihi s.77

SONUÇ

Osmanlı devleti 1831 yılından itibaren belirli dönemlerde askerliğe elverişli ve vergi yükümlüsü nüfusu tespit amacı ile ülke genelinde bir çok kez nüfus sayımı gerçekleştirmiştir. Nüfus defterleri, kişilerin sayı, yaş, mesleki ve aile yapılarını ortaya koyarak toplumun sosyolojik, sosyal ve ekonomik durumunu görmemizi sağlar.

Bu çalışma 1831 tarihli Müslüman tebaanın nüfus kayıtları ile 1841 tarihli gayrimüslimlerin nüfus kayıtlarından yola çıkılarak hazırlanmış Karaman'ın nüfus yapısı ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Sayısal veriler neticesinde bölgede bulunan kişilerin kentsel ve kırsal nüfus durumu ortaya konularak fiziksel özellikleri, yaş grupları dağılımı, meslekleri aile yapıları, evlilikleri gibi kazanın genel durumu hakkında fikir sahibi olabileceğimiz önemli bilgiler edinilmiştir.

1831 yılı tarihli nüfus defterine göre Karaman kazasına bağlı 26 mahalle, 22 köy ve 11 çiftlik yerleşkesi mevcuttur. 1841 yılı verilerine göre gayrimüslimlerin ikamet ettiği 14 mahalle mevcuttur. Toplam 73 yerleşim birimi incelenmiştir. 2697 hanede 6154 müslüman nüfus, 152 hanede 304 gayrimüslim nüfus tespit edilmiştir.

Nüfusun eşkal bilgileri incelendiğinde dönemin şartları gereği Müslüman ve gayrimüslim halkın renk ayırımına göre sakal ve bıyık özelliği ile tanımlandığı görülmüştür. Müslümanların %94'ü sakallı % 6'sı bıyıklıdır. Gayrimüslimlerin ise % 60'bıyıklılı % 40'ı sakallıdır.

Kaza genelinde genç nüfus hakimdir. Doğurganlık yüksek görülmektedir. Kırsal nüfusta mahallelere göre bu oran daha fazladır. Gayrimüslimlerde de durum aynıdır ancak çocuk ölümlerinin daha fazla olduğu aşıkardır. Müslümanların yaş grubu dağılımında 10-15 ve 35-39 yaş arasında ufak çaplı bir kırılma söz konusu iken gayrimüslimlerin yaş grupları daha dengeli görünmektedir.

Nüfus defterlerinde kayıt altına alınan kişilere dair diğer bir bilgide engel durumlarıdır. toplam nüfus içerisinde engelli kişi sayısı %'1 dir. Nüfusun sosyal yapısını değerlendirebilmek adına aile kavramı önemlidir. Toplumun % 44'ü çekirdek aile, %24'ü geniş aile, % 31'i ise hanelerde kayıtlı tek erkek nüfustan oluşmaktadır. Çekirdek ailelerin oranı en fazla köylerde gözlenmiştir. Dikkati çeken

diğer bir husus ise aile kurumunda ikinci evliliklerin yaygın ve kadın ağırlıklı olmasıdır. 480 hanede görülen ikinci evlilikler nüfusun % 17' si'ni oluşturmuştur.

Gayrimüslim nüfus aile yapısında da nüfusun % 58'ini çekirdek aileler,% 14'nü ise geniş aileler oluştururken % 28'ni ise hanede yaşayan tek erkek nüfus oluşturmaktadır. Üç hanede ise ikinci evliliğe rastlanılmıştır.

Defterlerde aile isimleri, soy kütüğü oluşturmaya yönelik çalışmalara kaynaklık edecek önemli verilerin başında gelmektedir .Aile isimleri oluşturulurken Kişilerin fiziksel özellikleri, meslekleri, ve memleketleri belirtilecek şekilde verilmiştir. Bunların dışında mizaçları, alışkanlıkları ve sosyal statülerine göre lakaplar verilmiştir. Kazada Seyyid, hacı, molla, derviş gibi statü bildiren ünvanlar yaygın kullanılmıştır.

Değinilmesi gereken diğer bir nokta ise isimlerdir isimler koyulurken İslamiyetin etkisi altında kalınmıştır en fazla görülen isim 1000 kişi ile Mehmet ismi olmuştur. Gayrimüslimlerin nüfus kayıtlarında ise Türkçe isimler dikkat çekmektedir . bunların ortadoks Türkler olması muhtemel görünmekle birlikte Türkçe isimler nüfusun % 5'ni ihtiva etmektedir.

Son olarak ise mesleklere ve askeri görevlilere yer verilmiştir. Nüfusun kırsal kesimi ağırlıklı olarak ziraat alanında çalışırken kentsel nüfusta esnaf ve ticaret erbapları çoğunluktadır. Kazada askere Alınan kişi sayısı ise oldukça azdır. Mahalle nüfusunda 54 kişi, köy ve çiftliklerden ise sadece 100 kişi askere alınmıştır.1 kişinin de sipahi olduğu belirtilmiştir.

KAYNAKÇA

A. ARŞİV KAYNAKLARI

NFS. d 3451, 3459

B. KİTAP VE MAKALELER

AKÖZ Alaattin - Bayram Ürekli ,*Tarihi Seyir İçerisinde Sille'de (Konya) Müslim-Gayr-i müslim Yerleşimi* Ata Dergisi, S,VII, Konya 1997,s.193-213

AKÖZ Alaattin , *Şer'îye Sicillerine Göre XVI. Yüzyıl Sonu ile XVII. Yüzyıl Başlarında Karaman*, Yüksek Lisans Tezi, Konya 1987

AKÖZ Alaattin- Şeyda Karaca, “1831 Nüfus Sayımına Göre Doğanhisarın Demografik Yapısı”, I. Ulusal Doğanhisar ve Çevresi Tarih, Kültür ve Turizm Sempozyumu 5-7 Ekim 2012,Aybil Yayınları, Konya 2012, s.17-30

ARAS, Özgü , “Ad Koyma”, *DİA*, C.I, İstanbul, 1998, s.333

BEHAR, Cem,” *Osmanlı İmparatorluğunun ve Türkiye'nin Nüfusu 1500-1927 Tarihi İstatistikler Dizisi*” T.C. Başbakanlık Devler İstatistik Enstitüsü, Yayınları, Ankara,2003

CENGİZ, Ahmet, *XVIII. Yüzyılda Lârende (Karaman) Şehrinin Fiziki Ve Sosyo-Ekonomik Yapısı*, Doktora Tezi, Konya 2018

ÇİMEN Adnan, “*Sayım Kayıt Düzeni ve Teşkilatlanma Açısından Osmanlı da Nüfus Hizmetleri*” , Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 14/3 (2012).s.183-216

DEVELİOĞLU, Ferit, “*Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik*” Lügat, Ankara, 2010

ELİBOL, Numan, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Nüfus Meselesi ve Demografi Araştırmaları*, SDÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, XII/2, Isparta 2007, s.135-160

ERCAN, Yavuz, *Osmanlı Yönetiminde Gayrimüslimler* Turhan kitabevi Yayınları, Ankara, 2001

ERGENÇ, Özer, *XVI. Yüzyıl Sonlarında Bursa*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2014

ERGENÇ, Özer, *Osmanlı Şehrindeki Mahallenin İşlev Ve Nitelikleri Üzerine*, Osmanlı Araştırmaları, C. IV, İstanbul, 1984, s.69

FAROQİ, Suraiya, “*Kadın Ve Aile*” Osmanlı İmparatorluğunun Sosyal ve Ekonomik Tarihi C. II, İstanbul, 2000

FAROQİ, Suraiya , *Hacılar ve Sultanlar (1517-1638)*, (Çev.Gül Çağalı Güven),Tarih Vakfı Yurt yayınları, İstanbul, 2008

GÖKBİLGİN, M.Tayyib , *XVI. Asırda Karaman Eyaleti ve Larende (Karaman) Vakıf ve Müesseseleri*, VAKIFLAR dergisi , VIII. ,1968, s. 29-38.

GÜLEKOĞLU, Ümmü Gülsüm, *3695 Numaralı Ve 1832 Tarihli Nüfus Defterine Göre Tarsus'un Demografik Yapısı* (Kusun, Ulaş Ve Elvanlı Kazaları) Yüksek Lisans Tezi, Hatay,2018

GÜNEŞ, Mehmet, *Osmanlı Dönemi Nüfus Sayımları ve Bu Sayımları İçeren Kayıtların Tahlili* , Akademik Bakış ,2014, Cilt 8, Sayı 15, s.

GÜMÜŞÇÜ, Osman , *XVI. Yüzyıl Larende (Karaman) Kazasında Yerleşme Ve Nüfus*’, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 2001

HALAÇOĞLU, Yusuf “*XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı Ve Sosyal Yapı.*” Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007

İNALCIK, Halil, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik Ve Sosyal Tarihi*, Eren Yayınları, İstanbul, 2000

İNALCIK, Halil, *Devlet-iAliyye* , Türkiye İş bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2011

İNALCIK, Halil, *Osmanlı İmparatorluğu Klasik çağ (1300-1600)*, (çev.Ruşen Sezer), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul ,2011

İNALCIK, Halil ,”*Çiftliklerin Doğuşu: Devlet Toprak Sahipleri ve Kiracılar*” Osmanlı’da Toprak Mülkiyeti ve Ticari Tarım, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2010,s.16.

İSLAMOĞLU, Huri Cihan, *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Köylü*, İletişim Yayınevi, İstanbul,2010

KAPLANOĞLU, Raif , *1830-1843 Yılları Nüfus Defterine Göre Bursa’nın Ekonomik Ve Sosyal Yapısı*, Nilüfer Belediyesi, Bursa ,2013

KAPLANOĞLU, Raif, *Nüfus defterlerine göre Uludağda Yaşayan Yörüklerin Anatomik Yapıları*, Bursa Araştırmaları Dergisi, yıl 10, S. 35, s.31

KARAL, Enver Ziya, *Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831*’’,T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Yayınları, Ankara,1995

KARPAT Kemal , *Osmanlı Nüfusu 1830-1914*, Timaş Yayınları, İstanbul,2010

KAYNAKÇI Ahmet Gökhan, *XVII. Yüzyılın İlk Yarısında Larende*, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2007

KÜTÜKOĞLU Mübahat , *Menteşe Sancağı 1830 (Nüfus ve Toplum Yapısı)*’’, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara , 2010

ORTAYLI İlber , *Osmanlı Toplumunda Aile*, Pan yayınları, İstanbul 2002.s.61

ÖZ Mehmet ’’*Tahrir Defterlerinin Osmanlı Tarihi Araştırmalarında Kullanılması Hakkında Bazı Düşünceler*’’, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları Vakıflar Dergisi XXII. Sayıdan Ayrı Basım, Ankara,1991, s. 430-439

PAKALIN, Mehmet Zeki, “*Osmanlı Tarih Deyimleri Ve Terimleri sözlüğü*” I.”,MEB,1993

PITCHER, Donalt Edgar, “*Osmanlı İmparatorluğunun Tarihsel Coğrafyası*” (çev.Bahar Tırnakçı) Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2007

SERTOĞLU Mithat ,’’ *Osmanlı Tarih Lügati*’’, Enderun Kitapevi, İstanbul 1986,

TEKİNDAG Şehabettin ,“ *XIII. Yüzyıl Anadolu Tarihine Ait Araştırmalar, Şemsüddin Mehmet Bey Devrinde Karamanlılar*” Tarih Dergisi, C.14, S.19 İstanbul 1964, s.81-98.

UZUN ÇARŞILI İsmail Hakkı, ’’*Osmanlı Tarihi*’’,C.I,Türk Tarih Kurumu, Ankara 2011,C.I

UZUN ÇARŞILI İsmail Hakkı, “*Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri*’’, Türk Tarih Kurumu, Ankara 2011

ÜNAL Mehmet Ali ’’*Osmanlı Müesseseleri Tarihi*’’, Fakülte Kitabevi, Isparta,2007

YALÇIN, İsmail, “Sakal” , *DİA*, İstanbul 2009, C. XXXVI, s.1

YARAN Rahmi , “Bıyık” *DİA*, İstanbul 2009, C.VI, s.155-156

YAZAK Zehra ‘’*XIX. Yüzyılda Adranos Nüfusu (H-12467/M1831) Tarihli 1377 Numaralı Nüfus Defterinin Değerlendirilmesi*’’, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir,2018

YAPICI, Şenay, *Türk Toplumunda Aile Ve Eğitim İlişkisi*, Turkish Studies, volume 5,Issue 4, 2010, s.1544-1570

YÖRÜK Doğan -Aynur Karadoğan, *Çayan Derbendinde Demografik Eğilimler (1840-1845)* ,History studies, volume7,Issue 3, september2015, s.168-190

YÜCE Nuri, *Karamanlı Türkleri* ,İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili Ve Edebiyatı Dergisi, Yıl 2010, C.42, S.42, s .155-164

ZABUN Sezgin , *1833 Yılı Sivas İli Merkez Kazası Gayrimüslim Nüfus Defterlerine Göre Gayrimüslimlerin Cizye Vergisi Ve Konut Mülkiyeti Verileri Ve Fiziksel Özellikleri*, Uluslararası Ticaret Ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, C.2, S1, s.52

EKLER

Ek-1: 1831 Yılında Kazada Görülen İkinci Evlilik Örnekleri

5. Tablo 10 : Mahalleler

Mahalle Adı	Baba Yaş	I.Grup Çocuk	II.Grup Çocuk	Üvey Oğul
Tapucak	65	-	5	17
	45	-	-	5
Say	43	-	3	-
	47	31	1	-
Kirişçi Baba	55	-	3 yaş-6 ay	-
	35	-	-	2
	46	-	1	7
	45	-	-	2
	29	-	-	3
	27	-	-	1-7
	65	-	9	-
	45	-	2	-
	45	-	-	21
Abbas	45	25	7	-
	51	-	3	25
	49	21	6	-
	55	-	5	-
	45	-	5	-
	41	-	3	-
Dahhak	41	-	1	-
	64	17	5-2	-
	55	-	9	-
	64	-	9	-
Koçak Dede	49	31	3	-
	35	-	-	11
	45	-	2	-
	55	-	9	14
	57	-	3	-
Ammi Hoca	55	-	-	7
Kavşut	49	-	-	9
Şeyhler	35	-	-	7

	41	-	-	3
	55	-	-	7
Sekibaşı	55	-	12	-
	37	-	-	5
	35	-	-	1
	35	-	-	2-5
	57	-	9	-
HacıMahmud baba	45	-	1	
	57	23-21	2	
	65	-	2	-
	67	-	5	-
	70	31-27	4-2	-
	55	-	-	5
	70	27	5	-
	27	-	-	7
	65	-	1	-
	65	-	25-4	-
Cedid	45	-	1	-
	65	29	10	-
	41	-	-	3
	65	-	11	-
	23	-	-	3-4
	41	-	1	-
	29	-	-	3
	41	-	7-9	29
	31	-	-	5
Ahiosman	49	-	-	42
	45	-	1	-
	35	-	2	9
	47	-	7	7
	41	-	-	3
	45	-	3	-
	65	-	5-3	-
	65	31	1-1	24
	35	-	-	9
	65	25	1	-
	45	-	2	-

	55	-	1	-
	55	-	5	-
	61	-	1-7	-
	57	26-29	5-1	-
	57	-	1	-
	64	34	2-6-11	-
	52	-	5-9	-
	27	-	-	5-9
Köhnebedesten	57	-	9	-
	35	-	-	12
	45	-	-	3-7
	47	-	5	-
Gazidükkan	45	-	4	-
	51	-	-	5
	41	-	-	3
	47	-	5	-
Çeltek	49	17	2	-
	67	25	17	1
	48	-	3-1	-
	31	-	-	5
	65	25-21	13	-
	41	-	1	-
	38	-	-	9
	27	-	-	7
	33	-	-	1
	47	-	5	-
Şihne	45	-	-	15
	55	-	5	-
	45	24	1-9	5
	39	-	-	3-5
	45	-	3-2	1
	49	23	3-4	-
	45	27	-	31
	65	35-25	1-4	-
	41	-	-	7

	45	-	2	-
	49	-	3-9	-
	39	-	-	5
	45	-	-	7
	45	-	2	-
	65	-	-	1
	61	-	-	9
	28	-	-	3
	41	-	-	7
	45	-	-	1
	45	27	-	3
	45	-	3-2	1
	45	27	-	31
	49	25	1	-
	49	-	1	-
	70	21	9	-
	47	-	7-9	-
	61	-	7-9	-
	65	31	9	-
	57	-	5-2	-
	65	29	7	-
	65	35	11	-
	47	-	-	24
	61	-	-	3
	65	32	5	-
	61	23	3	-
	47	19	2-4	-
	45	-	2	-
	37	-	-	1
Gazialeb	51	-	-	5
	65	-	-	9-15
	49	22	9-3	-
	75	21-19	5-2	-
	35	-	-	5
	35	-	-	1
Hacıcelal	47	-	9-3	-
	49	-	3-1	-

	45	-	-	11
	27	-	-	1
	55	-	-	9-7
	70	35	7	-
	51	23	3	-
	57	27	2	-
	65	-	9-4	-
	43	-	1	-
	45	-	-	7
	65	-	9	-
	23	-	-	3
	41	-	-	11
	67	-	13-15	-
Zaviye sultan	65	23	2	-
	61	25	9	-
	45	-	-	9
	65	32	2-6	-

6. Tablo 11 : Köyler

Kılbasan	75	51-32	2-5	-
	51	24	11	-
	65	41	5	-
	65	45	14-11	-
	51	-	3	-
	55	-	13-9	-
	47	-	3-1	-
	53	-	11-3	-
	43	-	-	13
	43	-	1-9	-
	65	-	13	-
	59	-	13-9	-
	51	25	3-9	-
	70	35	11	-
	65	31	7	-
	67	-	13-5-2	-
	17	-	1	2
	44	-	5-1	-
	67	27	7	-
	45	-	13-2	-
	63	35	9-3	-
	49	-	9-1	-
	47	-	1	-
	45	-	1	-
	66	-	-	5-12
	57	31	15	-
	55	-	9	17
	67	35	1	-
	65	27	9-7-7	-
	50	-	-	11
	45	-	3	-
	57	-	5	-
	37	-	-	5
	55	-	1	-

İlisıra	47	-	5-3	-
	67	35-27	11	-
	29	-	-	4
	53	-	7-3	-
	45	-	1	-
	48	-	1	-
	85	51	13-7	-
	53	31	9-5	-
	65	-	13	-
	49	-	5	-
	53	-	3	-
	52	25	5	-
	45	-	3-1	-
	51	37	5	2
	51	-	5-2	-
	51	-	11	-
	51	-	5	-
	45	-	1	-
	51	31	5	-
	41	-	1	-
	45	-	7	15
	67	31	13-1	-
	70	34-27	14	-
	45	Büyükoğlan askerde	5-2	-
	41	-	2	-
	61	25	7-5	-
	41	25	3	-
	47	-	9	-
	47	-	1	-
	65	33-25-25	1	-
	70	37	1	-
	57	-	3	-
	51	-	5	-
	45	-	1	-
	70	35-31	5-3	-
	41	-	9	-

	47	-	1	-
	51	-	1	-
	51	-	5	-
	41	-	1	-
	49	-	4-3-2	3
	67	32	4	-
	70	-	7	-
	43	29	1	-
	47	-	9	Üvey oğlu askerde
	35	-	-	11-9-7-3
	49	-	1	-
	37	-	-	7
	43	-	1	-
	41	-	3	-
	70	-	-	3
	67	-	5	-
	65	-	1	-
	51	27	11-4-1	
	53	23	13	24
	67	27	17	-
	55	-	9-3	-
	65	-	1	-
	67	-	17	-
	43	-	1	-
	49	-	3	3
	55	25	1	-
	67	37-25	7	-
	67	25	-	1
	67	-	-	9
	41	-	-	1
	47	-	17	1
Dağal	70	-	-	21
	41	-	-	1
	41	-	1	7
	65	41-25	6	-
	63	-	2	-

Çatak	65	-	14	-
	41	17	3	-
	65	-	9-4	-
	69	23	16	-
	45	-	1	-
	49	-	7-5	-
	55	27	4-4	-
	55	25	17	-
	55	31	17	-
	42	-	1	-
	49	-	7	-
	43	-	1	-
	67	-	9	-
	57	-	2-1	-
Çukurbağ	65	25-21	1	-
	63	30	14	-
	47	-	1	-
	70	29-35-31	2-1	-
	43	-	1	-
	41	-	2	-
	47	-	3	-
	57	17-15	5	-
	65	31	17-14	-
	37	-	1	1
	37	-	1	14-17
	67	27	3	-
	75	23	3	-
	43	-	1	14
Morcalı	57	-	7-5	-
	65	37	15-1	-
	43	-	5	17
	42	-	4-2	15
	61	-	-	4-2
	51	-	-	15
	37	-	-	23
	41	-	1	-
	51	-	15	17

	43	-	1	14
	47	-	3	-
	67	-	17	-
Kemranlu	65	35	7	-
	45	23	1	-
	65	-	-	18
	41	-	1	-
	51	18-17	1	-
	41	-	5	7
	95	43	2	-
	37	-	4	1
	47	-	-	5
Alamuslu	65	-	4	-
	43	-	-	4
	54	-	-	1
	70	35	1	-
	65	35	18	-
Öztemur	47	-	1	-
	43	-	-	1
	65	17-15	2	-
Seyyidhasan	65	33	1	-
	65	31	15	-
	65	-	7	-
	56	-	1	7
Fisandun	45	-	-	9
	57	31	5	7
	43	-	-	7
	55	-	-	5
	51	35	3	-
	57	17	3	-
	65	11	-	7
	41	-	1	4
Kandon	55	-	11	-
	61	37	17	-
	65	-	15	-
	70	41-37-31	5	-
	61	32	3-1	-

Göğes	41	-	3	3
	70	23	7-4-3	7
	42	-	7-3	2
Ağın	43	23	3	-
Dağa	61	-	9	-
	65	25	5	-
	85	41	9-2	-
Kürt	65	23	11	-
	67	37-32	4-3-2	-
	42	-	5-3	7
	51	37	1	-
	55	31	2	-
	61	-	5-1	-
	65	41	4-1	-
	80	45-41	-	5-2
	43	-	-	6
Kızıllar	47	-	-	4
	65	21	4-3-2	-
	53	-	1	-
	52	-	1	-
	49	-	-	9
	43	23	1	-
	65	-	9-1	-
	55	25	9	-
	51	23	9	-
İbrala	95	37	1	-
	41	-	4-1	9
	65	35	3	-
	70	35	15-5-4	-
	51	37	3	-
	75	35	9	-
	85	-	-	33
	65	-	1	-
	35	-	-	3
	43	-	5	3
	35	-	-	5

	65	35-31	15	-
	57	-	7	19
	53	-	-	19
	57	-	1	-
	63	-	14	-

7. Tablo 12 : Çiflikler

Kozlubucak	47	23	5-1	-
	65	35-25	5	-
	47	21	3 aylık	-
Laleli	70	40-32	1	-
	65	21	-	9
	53	-	-	7
	42	-	-	7
Yalaca	65	41-27	-	-
	43	-	1	3
Güdüman	75	35	11	-
Tol	80	-	15-13	-

